

UDVIKLINGEN I ANTALLET AF VIDEREGÅENDE UDDANNELSESUDBUD 2015-2023

Udarbejdet af
Mads Fjord Jørgensen, fagchef
Lukas Hidan, programleder
Lærke Dyrby Kloch, projektassistent
Josephine Kjær, økonom

Juli 2024

Tænketanken DEA
Fiolstræde 44
1171 København K
www.dea.nu

Indhold

Baggrund	6
Hovedkonklusioner	8
Implikationer	10
Flere uddannelsesudbud over tid	13
Flere udbud på stort set alle fagområder	16
Mindre udviklinger i udbud rettet mod hhv. det offentlige og private arbejdsmarked	18
Flere udbud udenfor de fire store uddannelsesbyer	19
Flere udbud med få optagne over tid	21
Flere små udbud af erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne - især udenfor de fire store uddannelsesbyer	23
En større andel ledige pladser på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne - især udenfor de fire store uddannelsesbyer	27
Litteraturliste	30
Bilag	32

01

Baggrund

Baggrund

I slutningen af 2000'erne og frem til midten af 2010'erne steg optaget af studerende på de videregående uddannelser markant ([DEA 2022](#)). I samme periode gennemgik den videregående uddannelsessektor en række fusioner af de videregående uddannelsesinstitutioner, som reducerede antallet af uddannelsesinstitutioner, hvorefter antallet af udbud steg. Mellem 2010 og 2014 steg antallet af valgmuligheder i den koordinerede tilmelding fx fra 812 til 897 ([UFM 2010](#); [2014](#)).

De efterfølgende år blev diskussionen om, hvorvidt udbuddet af videregående uddannelser var for stort, med jævne mellemrum rejst i uddannelsessektoren ([DR 2013](#); [2015](#); [2017](#)). Bl.a. er spørgsmålet om antallet af videregående uddannelsesudbud blevet problematiseret af fire uddannelses- og forskningsministre, som sad i forlængelse af hinanden, nemlig Morten Østergaard (B), Sofie Carsten Nielsen (B), Esben Lunde Larsen (V) og Søren Pind (V) ([DR 2013](#); [Information 2014](#); [DR 2015b](#); [TV 2 2017](#)).

Kritikken gik bl.a. på, at et stort udbud af videregående uddannelser, hvor mange uddannelser med forskellige navne, men et næsten identisk indhold dels gør valget af uddannelse unødigt uoverskueligt for unge studiesøgende, og dels kan medføre dårlig økonomi og kvalitetsudfordringer, fordi flere udbud alt andet lige vil betyde flere udbud med få studerende ([TV 2 2017](#)). En analyse fra 2021 peger desuden på, at mindre udbud kan være mere udfordrede ift. frafald blandt studerende ([DEA 2021b](#)). Man kan også finde flere eksempler på, at ledere fra uddannelsesinstitutioner fremhæver sammenhængen mellem en kritisk masse af studerende og kvaliteten på uddannelsen, som årsagen til nedlukninger af udbud ([TV Midtvest 2024](#)). De skitserede problemstillinger var blandt årsagerne til, at Kvalitetsudvalget i 2015 anbefalede, at der skulle være færre videregående uddannelsesudbud i Danmark ([UFM 2015](#)).

Det politiske fokus ændredes dog med den politiske aftale "Bedre balance 2" i 2018 under VLAK-regeringen og aftalen "Flere og bedre uddannelsesmuligheder i hele Danmark" under den socialdemokratiske etpartiregering i 2021 ([Regeringen 2018](#); [UFM 2021](#)). Her måtte det politiske ønske om at reducere det samlede antal af udbud af videregående uddannelser vige for ambitionen om at udbyde flere uddannelser udenfor de fire store uddannelsesbyer.

Formålet med denne analyse er at følge op på, hvordan antallet af videregående uddannelsesudbud har udviklet sig siden 2015 frem til i dag. Analysen vil undersøge udviklingen i antallet af videregående uddannelsesudbud og videregående uddannelser, samt om udviklingen har medført færre eller flere udbud med få studerende.

Analysen bygger på tal fra Den Koordinerede Tilmelding fra årene 2015, 2020 og 2023. Det er derfor det uddannelseslandskab, som møder de studiesøgende, der indgår i denne analyse. Udbud af top-up-uddannelser og kandidatuddannelser er dermed ikke med i analysen. Unikke uddannelser defineres ud fra Uddannelses- og Forskningsministeriets kategorisering af uddannelser på tværs af navne og institutioner, som fremgår af ug.dk.

Antallet af optagne studerende er målt som antallet af personer, som har fået tilbudt en studieplads gennem Den Koordinerede Tilmelding. Det betyder, at efteroptag og personer, der ikke møder op på studiet, ikke indgår.

02

Hovedkonklusioner

Hovedkonklusioner

- Der er ikke flere uddannelser i dag sammenlignet med i 2015. Men antallet af uddannelsesudbud er øget fra godt 720 i 2015 til ca. 780 i 2023. Det er særligt udenfor de fire store uddannelsesbyer, at antallet er steget og især mellem 2020 og 2023. Dvs. at der er kommet flere muligheder for at læse allerede eksisterende uddannelser nye steder i landet.
- I hele perioden er der flest uddannelsesudbud på universiteterne, nemlig ca. 390. Der er især blevet flere professionsbachelorudbud og uddannelsesudbud på professionshøjskolerne mellem 2015 og 2023, der er steget med hhv. 41 og 24 udbud. Antallet af udbud på erhvervsakademier er steget med 24, mens erhvervsakademiuddannelserne er steget med 21 udbud. For begge uddannelsesstyper svarer stigningen mellem 2015 og 2023 til ca. 15 pct. Udbuddene af akademiske bachelorer og udbud på universiteterne har ligget relativt konstant i perioden.
- Fordelingen af udbud indenfor fagområderne har ændret sig i perioden. Antallet af udbud og uddannelser er især steget indenfor det tekniske område på tværs af uddannelsesstyper¹. Humaniora på bachelorområdet skiller sig samtidig især ud blandt fagområder på de tre uddannelsesstyper, fordi der er sket et stort fald i både antal udbud og antal uddannelser mellem 2015 og 2023. Der er 26 færre udbud i 2023 sammenlignet med 2015, mens der er 21 færre uddannelser i 2023. Humaniora er dog fortsat ét af de fagområder med flest udbud og uddannelser i 2023.
- Der er desuden blevet flere udbud med få optagne i løbet af perioden, mens der er færre med mange. Denne udvikling sker især mellem 2020 og 2023. I 2015 var der 95 udbud med op til 20 optagne, mens der i 2023 var 170. Hvor andelen af udbud med maksimalt 20 optagne udgjorde knap et ud af otte i 2015, gjaldt det godt et ud af fem i 2023. Udviklingen betyder, at det gennemsnitlige antal optagne på erhvervsakademi- og professionsbachelorudbuddene er faldet fra hhv. knap 75 og 105 i 2015 til ca. 60 og 85 i 2023. Det gennemsnitlige antal optagne på bachelorudbuddene har været relativt konstant på ca. 85 optagne.
- Det er især udenfor de fire store uddannelsesbyer og på professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelser, at de mindre udbud udgør en større andel af det samlede udbud over tid. Det er på de samme udbud, at den største andel af ledige studiepladser findes. På alle uddannelsesstyper er det udbud med maksimalt 20 optagne, der har den største andel af optagne med relativt lave karaktersnit.

¹ Dette har da også siden 2007 været en eksplicit politisk målsætning på erhvervsakademierne og professionshøjskolerne ([FT 2007: 2013](#)).

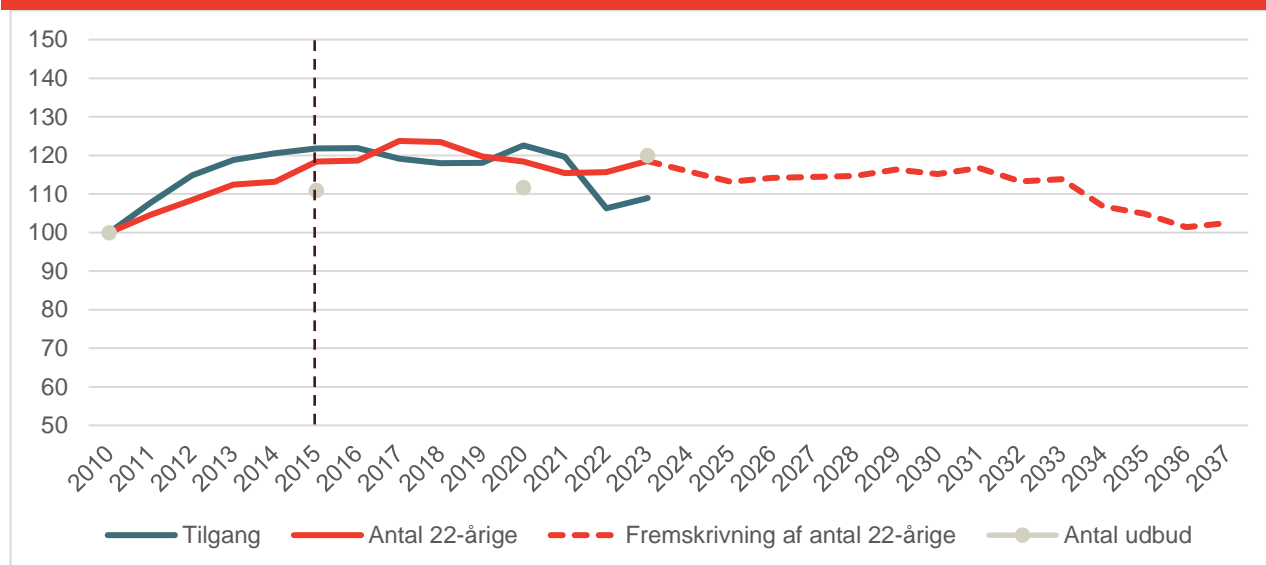
03

Implikationer

Implikationer

Sammenlignet med 2010'erne er der i dag flere videregående uddannelsesudbud, faldende ungdomsårgange og mærkbart færre studerende, jf. figur 1, hvilket resulterer i flere udbud med få studerende og en større andel ledige pladser. Når flere små udbud øger risikoen for dårlig økonomi og lavere kvalitet på udbuddene, så er den aktuelle situation tilspidset sammenlignet med tidligere. På længere sigt ser det desuden ud til, at ungdomsårgangene vil blive mindre, og at antallet af studerende derfor kan fortsætte nedad, hvilket i så fald vil skærpe problematikken yderligere.

Figur 1 // Indeksering af antal 22-årige, optagne på de videregående uddannelser og antal udbud, 2010-2023

Kilde: [UFM 2015; 2020; 2023](#) (KOT) og Danmarks Statistik

Anm.: 22-årige er en indikator for den ungdomsårgang, der står foran at vælge uddannelse. I fremskrivningen af antal 22-årige tages der højde for dødsrate, indvandring og udvandring.

Udviklingen i antallet af udbud er også et resultat af V-, VLAK- og S-regeringernes politiske udspil og aftaler² i perioden 2015-2022, hvor målsætningen bl.a. var at oprette flere videregående uddannelsesudbud udenfor de fire store uddannelsesbyer. Geografisk spredning af videregående uddannelser til at dække hele landets arbejdsmarkedsbehov og øge uddannelsesstilbuddene til dem, der bor i de mindre befolkede egne, er centrale argumenter for denne udvikling.

Hvis en bred geografisk dækning af de videregående uddannelser bliver sikret med mange små udbud, vil det alt andet lige øge omkostningerne, hvis disse udbud er karakteriseret ved små hold med få studerende per underviser, der får lige så mange timer som på større udbud. Med andre ord: Hvis studerende på de små udbud skal have de samme fag og det samme antal timer, vil det kræve flere midler nu og fremadrettet ([DEA 2021](#)). Det er søgt kompenseret i udflytningsaftalen, der indeholder et forhøjet udkantstaxameter³, som dog

² "Bedre balance 2" og "Flere og bedre uddannelsesmuligheder i hele Danmark".

³ Udkantstaxameteret for professionshøjskoler og erhvervsakademier blev hævet med 5 pct. i 2023, 6 pct. i 2024 til 2026 og 7 pct. i 2027 og frem.

er blevet kritiseret for ikke at være tilstrækkeligt ([A4 Medier 2024](#)). En mulig medvirkende årsag til, at det forhøjede udkantstaxameter kan være utilstrækkeligt, er, at studerende med de svageste studieforudsætninger især bliver optaget på de små udbud.

Og her er det samtidig værd at huske på, at Danmark allerede i dag i en international sammenhæng bruger relativt få midler per studerende på videregående uddannelse – og der er ingen grund til at tro, at kvalitetsniveauet generelt er markant over bevillingsniveauet ([DEA 2021](#)). Det kan derfor være svært at se, hvordan midler, der skal gå til at kompensere for flere mindre udbud, kan blive afsat indenfor den eksisterende ramme, uden at der er en væsentlig risiko for, at kvaliteten bliver påvirket andre steder i det videregående uddannelsessystem.

Hvis man politisk ikke vil udvide den samlede økonomiske ramme for de mindre udbud, så kan man alternativt reducere i antallet af udbud på landsplan. Det vil så kræve, at der er studerende, der i praksis er villige til at flytte efter uddannelsesmulighederne. Samtidig er lukninger af uddannelsesudbud ikke populære, hvilket viser sig fra tid til anden ([TV Midtvest 2024b](#)).

Endelig er der en række reformer, som, alt efter hvordan de bliver implementeret, kan påvirke antallet af små udbud. I udflytningsaftalen er der krav om en udflytnings- og nedskaleringsprocent i de fire store uddannelsesbyer på 6,4⁴ og en målsætning om at oprette flere engelsksprogede studiepladser⁵, som skal understøtte et bredt udbud af uddannelser i hele landet, mens der i kandidatreformen er en sektordimensionering på universiteterne på 8 pct. ([UFM 2022](#); [2024](#); [2023b](#)). Hvis disse reformer medfører færre udbud samlet set, vil de alt andet lige kunne afhjælpe problemstillingen. Hvis man i stedet reducerer antallet af studiepladser med nogenlunde samme antal udbud, vil reformerne dog risikere at skærpe den.

Hvis der er politisk interesse for at reducere det samlede antal af uddannelsesudbud, kan man lade sig inspirere af taskforcen for fremtidens humaniora under Danske Universiteter, som har præsenteret planer om mere samarbejde og arbejdsdeling på tværs af institutioner ift. at fordele uddannelser med lille optag på færre udbud i fremtiden ([Danske Universiteter 2023](#)).

⁴ Først fuldt ud implementeret i 2030.

⁵ Universiteterne kan oprette 1.100 flere engelsksprogede studiepladser i 2024-2028 årligt og 2.500 pladser årligt fra 2029.

04

Flere uddannelsesudbud over tid

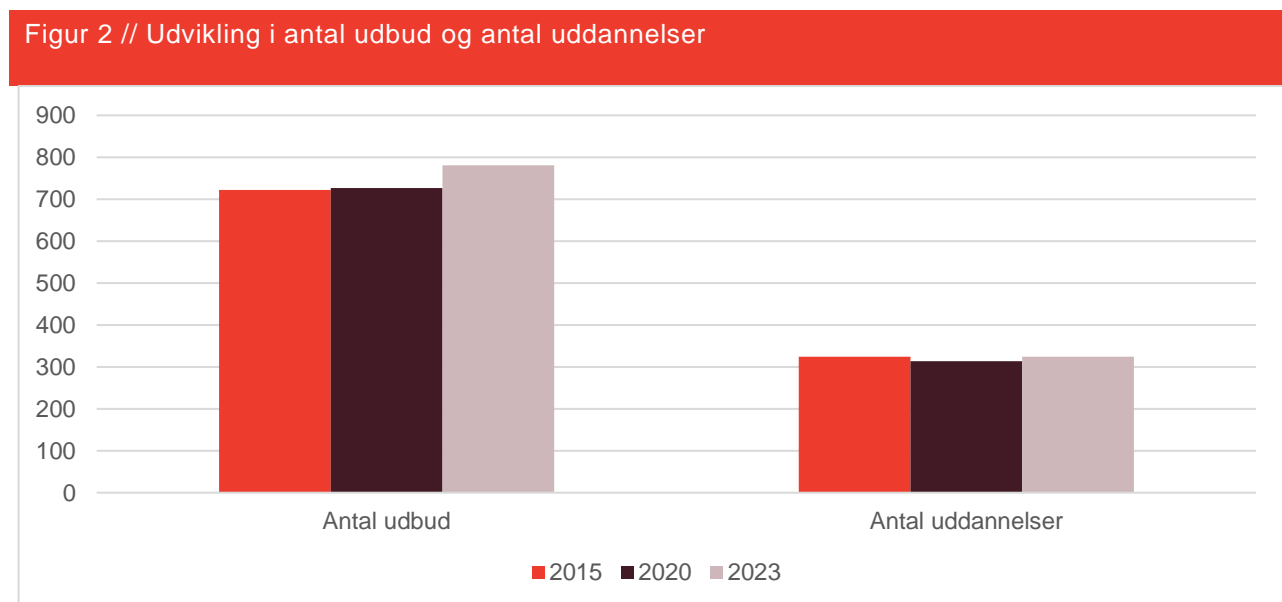
Flere uddannelsesudbud over tid

I perioden fra 2015 til 2023 er antallet af uddannelsesudbud⁶ øget fra 722 til 781, jf. figur 2.

Uddannelsesudbud betyder i denne sammenhæng, at sommer-, vinter- og e-læringsstart samt flere udbud af samme uddannelse⁷ indenfor samme byområde gælder for ét udbud.

Antallet af valgmuligheder for de studiesøgende i den koordinerede tilmelding, hvor sommer-, vinter- og e-læringsstart på de enkelte uddannelsesudbud kan være opdelt, viser samme tendens. Valgmulighederne er derfor øget over tid, jf. figur 15 i bilag⁸.

Antallet af uddannelser har været rimelig konstant i perioden, hvor der er 324 uddannelser både i 2015 og i 2023.

Kilde: [UFM 2015](#); [2020](#); [2023](#) (KOT)

Anm.:

Når vi ser nærmere på udviklingen i antallet af udbud indenfor de tre uddannelsesstyper, så er det især antallet af professionsbachelorudbud, som er steget over tid. I alle nedslagsår er antallet blevet større sammenholdt med det foregående nedslagsår⁹, og den samlede stigning fra 2015 til 2023 var ca. 40 udbud, jf. figur 3. I 2023 udgøres top-3 blandt professionsbachelorudbud af pædagog (25), sygeplejerske (23) og folkeskolelærer (17), jf. tabel 1 i bilag.

⁶ Engelsksprogede udbud indgår i opgørelsen. Desuden er der enkelte udbud, som kun udbydes hvert andet år eller sjældnere pga. kapacitet. Det gælder fx konservatoruddannelsen. Det gælder få udbud. Disse udbud indgår i opgørelsen, hvis de udbydes det enkelte nedslagsår.

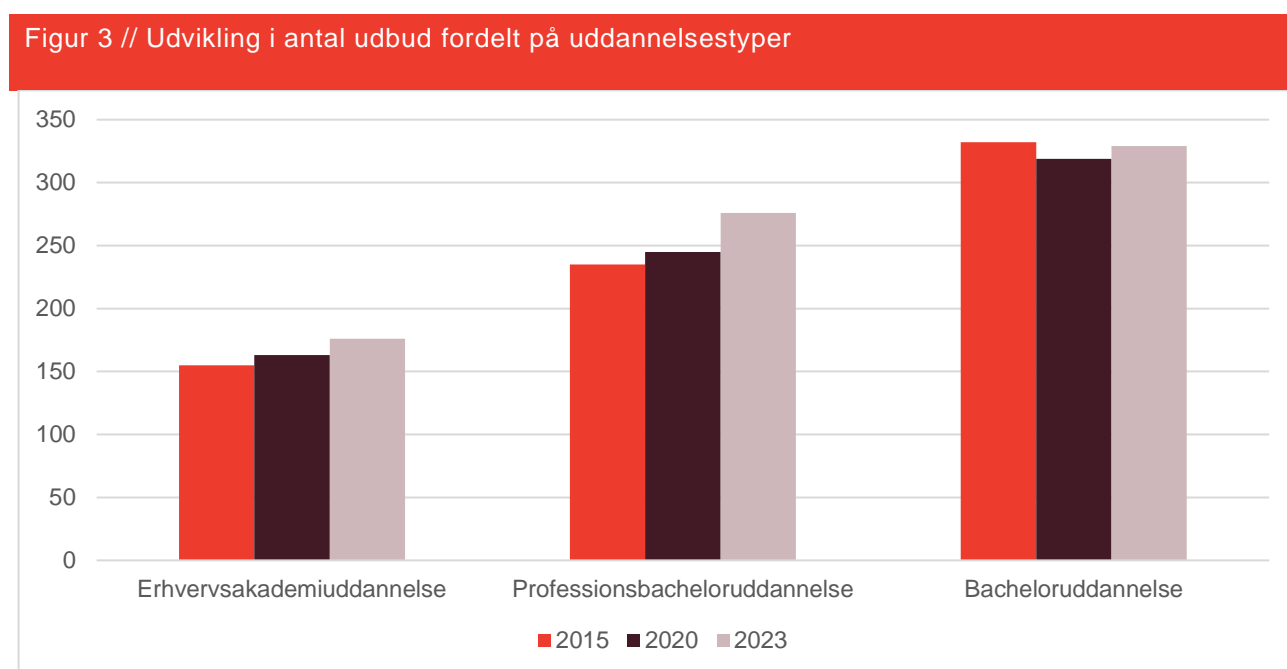
⁷ Her vil engelsksprogede udbud af en uddannelse, som også udbydes på dansk – fx computer science og datamatiker – tælle for ét udbud.

⁸ Der sker dog ændringer i indrapporteringen i perioden, hvor nogle udbud fx går fra at være et "Sommer/vinterstart"-udbud til at have to separate udbud for hver studiestart. Den samme udvikling ses dog også, når vi tager højde for dette.

⁹ Der har da også tilbage i 2007 været en eksplicit målsætning om at øge antallet af udbud indenfor bestemte erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser ([ET 2007](#)).

Antallet af erhvervsakademiuddannelsesudbud er også steget i perioden med ca. 20 udbud. Denne stigning ses ikke, når man inkluderer flere udbud inden for samme kommune jf. figur 16 i bilag. Forskellen i udvikling skyldes nedlukningen af mange engelsksprogede erhvervsakademiuddannelsesudbud i perioden. Da der generelt også er et dansksproget udbud af uddannelserne i samme kommune, er nedlukningen af disse ikke medtaget i opgørelsesmetoden.

Mens antallet af bachelorudbud er faldet mellem 2015 og 2020, så er antallet nogenlunde tilbage på samme niveau i 2023. I 2023 udgøres top-3 blandt bachelorudbud af erhvervsøkonomi (9), jura (5) og matematik (4), mens markedsføringsøkonom (16), finansøkonom (16), datamatiker (14), serviceøkonom (14) og multimediedesigner (13) er på top-3 blandt erhvervsakademiudbud, jf. tabel 2 og 3 i bilag.

Kilde: [UFM 2015](#); [2020](#); [2023](#) (KOT)

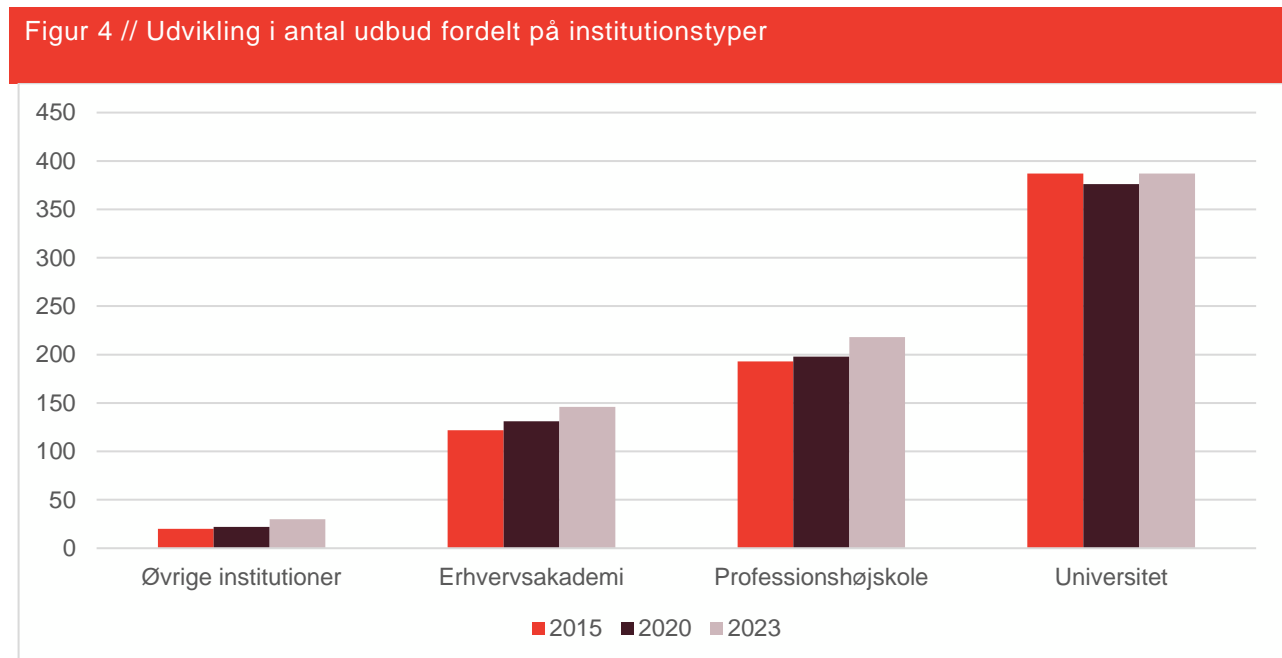
Anm.: De maritime og kunstneriske uddannelser indgår i de tre nævnte uddannelsesbetegnelser, alt efter deres indplacering i Danmarks Statistik.

Der er især blevet flere uddannelsesudbud på professionshøjskolerne¹⁰ og erhvervsakademierne¹¹, hvor antallet er steget fra hhv. godt 190 og 120 i 2015 til knap 220 og 150 i 2023, jf. figur 4. Der har da også været en eksplicit politisk målsætning om bl.a. flere udbud indenfor det tekniske område på erhvervsakademierne

¹⁰ Københavns Professionshøjskole, Professionshøjskolen Absalon, UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole, University College Syddanmark, VIA University College og University College Nordjylland.

¹¹ Zealand Sjællands Erhvervsakademi, KEA – Københavns Erhvervsakademi, Copenhagen Business Academy, IBA Erhvervsakademi Kolding, Erhvervsakademi SydVest, Erhvervsakademi MidtVest, Erhvervsakademi Dania og Erhvervsakademi Aarhus.

og professionshøjskolerne siden 2007 (FT 2007; 2013). Flest udbud udbydes på universiteterne¹², nemlig ca. 390, hvor antallet har været rimelig konstant mellem 2015 og 2023.

Kilde: [UFM 2015](#); [2020](#); [2023](#) (KOT)

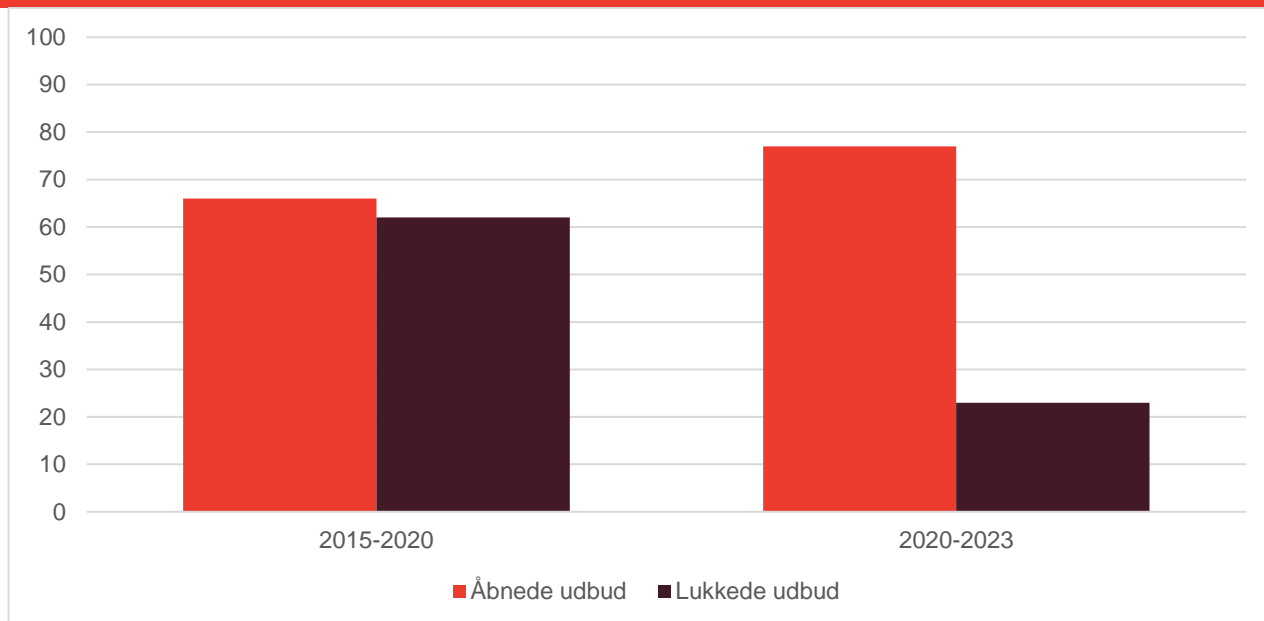
Anm.: Uddannelsesinstitutioner, der er fusioneret mellem 2015 og 2023, ligger i alle årene under den institutionstype, som de hører under ved indgangen til 2024. Hvis institutionen er en fusion mellem to forskellige institutionstyper, som tilfældet fx er med UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole, så er de opgjort under den institutionstype, som de er organiseret under ift. interesseorganisationer. I UCL's tilfælde vil det være under professionshøjskoler, da institutionen er medlem af Danske Professionshøjskoler.

Der er en rimelig stor udskiftning i uddannelsesudbuddene, da omtrent 10 pct. af udbuddene lukker, mens der oprettes nogenlunde samme andel af nye udbud mellem 2015 og 2020, jf. figur 5. Frem til 2023 bliver flere nye udbud åbnet sammenholdt med antallet, der lukker.

Mellem 2015 og 2020 åbnede 66 nye uddannelsesudbud, mens der lukkede 62 uddannelsesudbud i samme periode. Heraf udgjorde humanistiske bacheloruddannelsesudbud de 26. I den efterfølgende periode mellem 2020 og 2023 åbnede 77 nye uddannelsesudbud, mens der lukkede 23.

¹² Københavns Universitet, Danmarks Tekniske Universitet, Syddansk Universitet, Aarhus Universitet, Copenhagen Business School, Aalborg Universitet, Roskilde Universitet og IT-Universitetet i København.

Figur 5 // Antal åbnede og lukkede uddannelsesudbud mellem 2015 og 2023

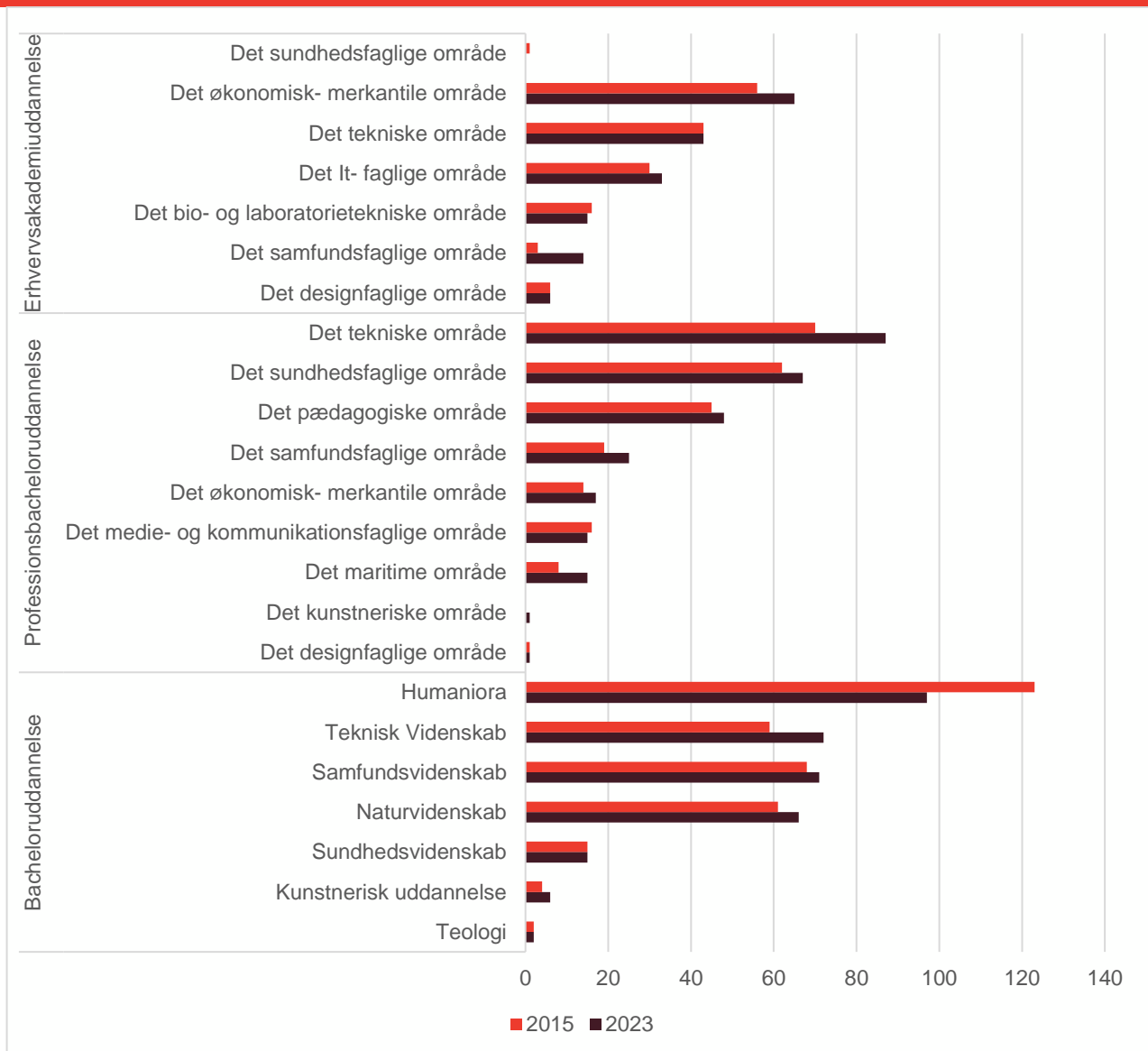
Kilde: [UFM 2015](#); [2020](#); [2023](#) (KOT)

Anm.:

Flere udbud på stort set alle fagområder

Antallet af udbud indenfor stort set alle fagområder er indenfor alle uddannelsestyper steget mellem 2015 og 2023, jf. figur 6. Indenfor professionsbacheloruddannelserne er antallet steget mest indenfor det tekniske område, mens det eneste fagområde, hvor der er færre udbud, er det medie- og kommunikationsfaglige område. Indenfor erhvervsakademiuddannelserne er der kommet flest nye udbud på det økonomisk-merkantile område og det samfundsfaglige område. Indenfor bacheloruddannelserne er antallet af udbud steget mest indenfor teknisk videnskab, mens antallet af udbud kun er faldet indenfor humaniora. Der er 13 flere udbud indenfor teknisk videnskab, mens der er 26 færre udbud indenfor humaniora mellem 2015 og 2023. I 2023 er der dog fortsat flest udbud indenfor humaniora, når vi ser på fagområderne indenfor bacheloruddannelserne.

Figur 6 // Udvikling i antal udbud fra 2015 til 2023

Kilde: [UFM 2015](#); [2020](#); [2023](#) (KOT)

Anm.: UFM's inddeling af fagområder er anvendt. Det er den samme inddeling, som ses på UddannelsesGuiden. De maritime og kunstneriske uddannelser indgår i de tre nævnte uddannelsesbetegnelser alt efter deres indplacering i Danmarks Statistik.

Antallet af uddannelser indenfor bachelorerne er steget indenfor stort set alle fagområder mellem 2015 og 2023 (figur 17 i bilaget). Antallet er steget mest indenfor teknisk videnskab. Samtidig ses et markant fald i antallet af bacheloruddannelser indenfor humaniora, hvor der over den otteårige periode er nedlagt ca. 25 uddannelser. I 2023 er der dog fortsat flest uddannelser indenfor humaniora, når vi ser på fagområderne indenfor bachelorerne.

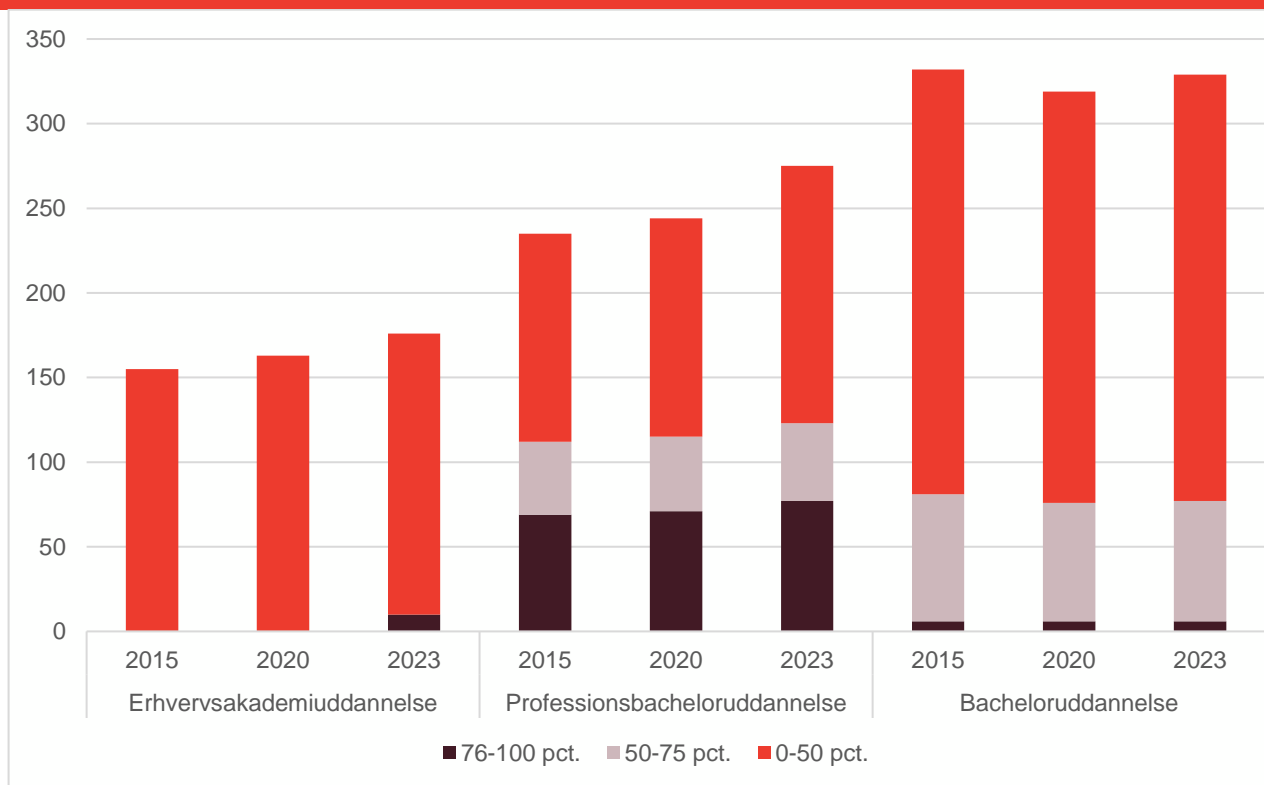
Antallet af professionsbacheloruddannelser er ret stabilt mellem 2015 og 2023 (figur 18 i bilaget). Dog er der lidt flere uddannelser indenfor det tekniske fagområde i 2023 sammenlignet med de foregående år.

Indenfor erhvervsakademiuddannelserne er der ikke sket ændringer i antallet af uddannelser bortset fra det samfundsfaglige og tekniske område, hvor der er kommet én uddannelse til på begge områder (figur 19 i bilaget).

Mindre udviklinger i udbud rettet mod hhv. det offentlige og private arbejdsmarked

Der sker ikke store udviklinger i andelen af uddannelser indenfor de tre uddannelsestyper, som primært uddanner til hhv. den offentlige og private sektor i perioden 2015 til 2023. Antallet af udbud, hvor mere end 50 pct. af dimittenderne bliver ansat i den offentlige sektor, stiger på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne mellem 2015 og 2023, jf. figur 7. Stigningen på erhvervsakademiuddannelser skyldes oprettelsen af "Sundhedsadministrativ koordinator", der tidligere var klassificeret som en erhvervsuddannelse¹³. Generelt ses stigninger i antal udbud indenfor professionsbacheloruddannelserne, uanset hvilken sektor de primært uddanner til. På bacheloruddannelserne sker der en meget begrænset udvikling i perioden.

Figur 7 // Antal udbud fra 2015-2023 fordelt på, hvor stor en andel af de beskæftigede med samme uddannelse som er ansat i den offentlige sektor

Kilde: Beregninger på baggrund af tal fra Danmarks Statistik, [UFM 2015](#); [2020](#); [2023](#) (KOT)

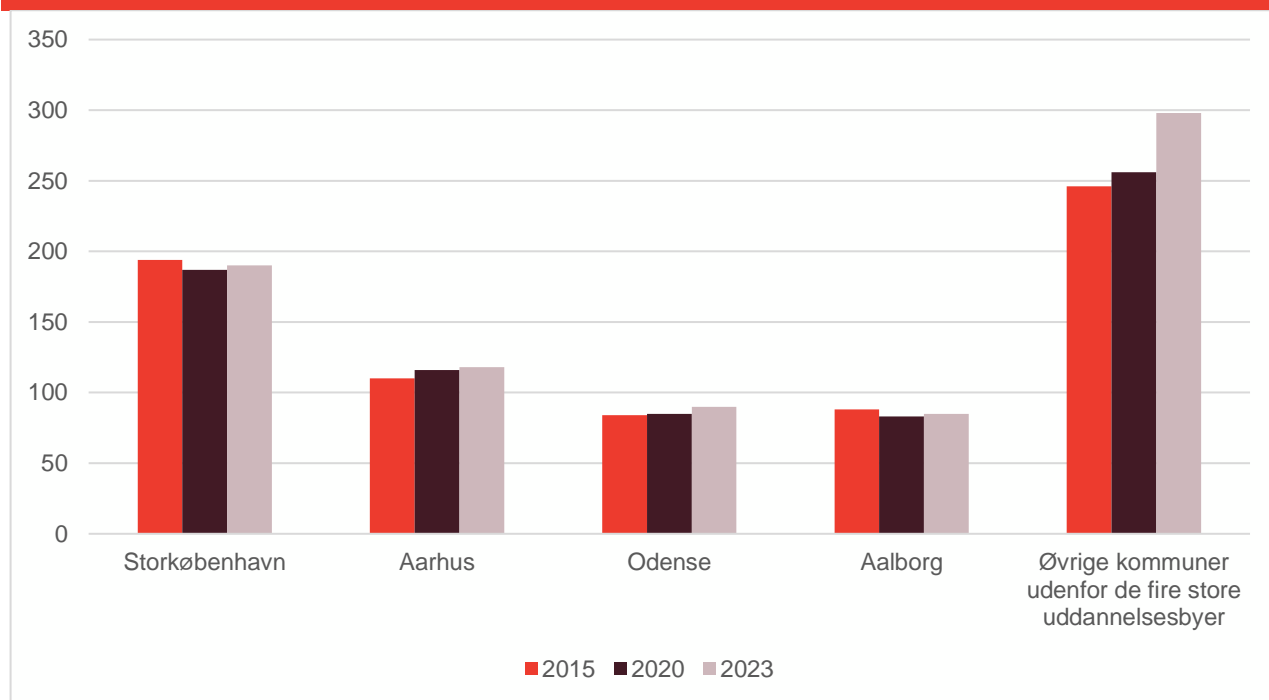
Anm.: Andelen af beskæftigede, som er ansat i den offentlige sektor, er beregnet på baggrund af den registerbaserede arbejdsstyrke målt i november 2021 for den pågældende uddannelse. Her er den seneste færdiggjorte uddannelseskode blandt de beskæftigede anvendt. Få nye uddannelser, som ikke har nogen dimittender på arbejdsmarkedet, er individuelt vurderet ud fra lignende uddannelser indenfor samme institution og fagområde.

¹³ Erhvervsuddannelsen "Lægeseekretær" blev i 2022 nedlagt og erstattet af erhvervsakademiuddannelsen "Sundhedsadministrativ koordinator" ([euonline.dk](#))

Flere udbud udenfor de fire store uddannelsesbyer

Udenfor de fire store uddannelsesbyer er antallet af udbud fra 2015 og 2020 til 2023 steget med godt 50 udbud. Modsat er antallet af uddannelsesudbud rimelig stabilt i de fire store uddannelsesbyer.

Figur 8 // Udvikling i antal udbud fordelt på byområder

Kilde: [UFM 2015](#); [2020](#); [2023](#) (KOT)

Anm.: Storkøbenhavn dækker over kommunerne Ballerup, Frederiksberg, Kongens Lyngby, København, Skovlunde og Søborg.

05

**Flere udbud med få optagne
over tid**

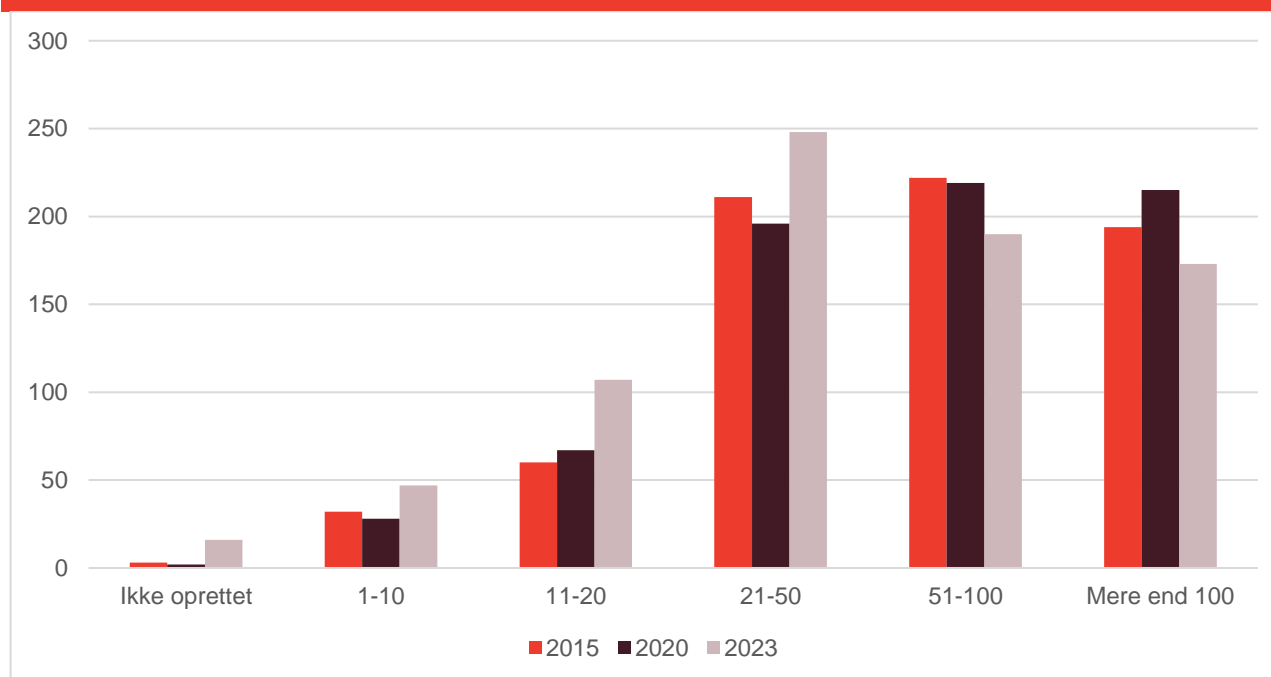
Flere udbud med få optagne over tid

I dette kapitel betragtes optagne som personer, som har fået tilbudt en studieplads gennem Den Koordinerede Tilmelding. Uddannelsesudbud bliver fortsat defineret ved, at sommer-, vinter- og e-læringsstart samt flere udbud af samme uddannelse¹⁴ indenfor samme byområde gælder for ét udbud¹⁵. Analysen tager ikke højde for, at nogle personer vælger at afslå tilbuddet om studieplads, mens andre efterfølgende vil få tilbudt en studieplads gennem efteroptag¹⁶.

I årene 2015 og 2020 ligger antallet af udbud med få studerende rimelig stabilt, jf. figur 9. Til gengæld er antallet af ikke oprettede udbud og udbud med 1-10 optagne, 11-20 optagne og 21-50 optagne steget markant frem til 2023. Modsat er antallet af udbud med flere end 50 optagne på et lavere niveau i 2023 sammenlignet med 2015 og 2020.

Udviklingen betyder, at det gennemsnitlige antal optagne på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne er faldet fra hhv. knap 75 og 105 i 2015 til ca. 60 og 85 i 2023. Det gennemsnitlige antal optagne på bacheloruddannelserne har været relativt konstant på ca. 85 optagne.

Figur 9 // Udvikling i optagne på udbud 2015-2023 (antal)

Kilde: [UFM 2015](#); [2020](#); [2023](#) (KOT)

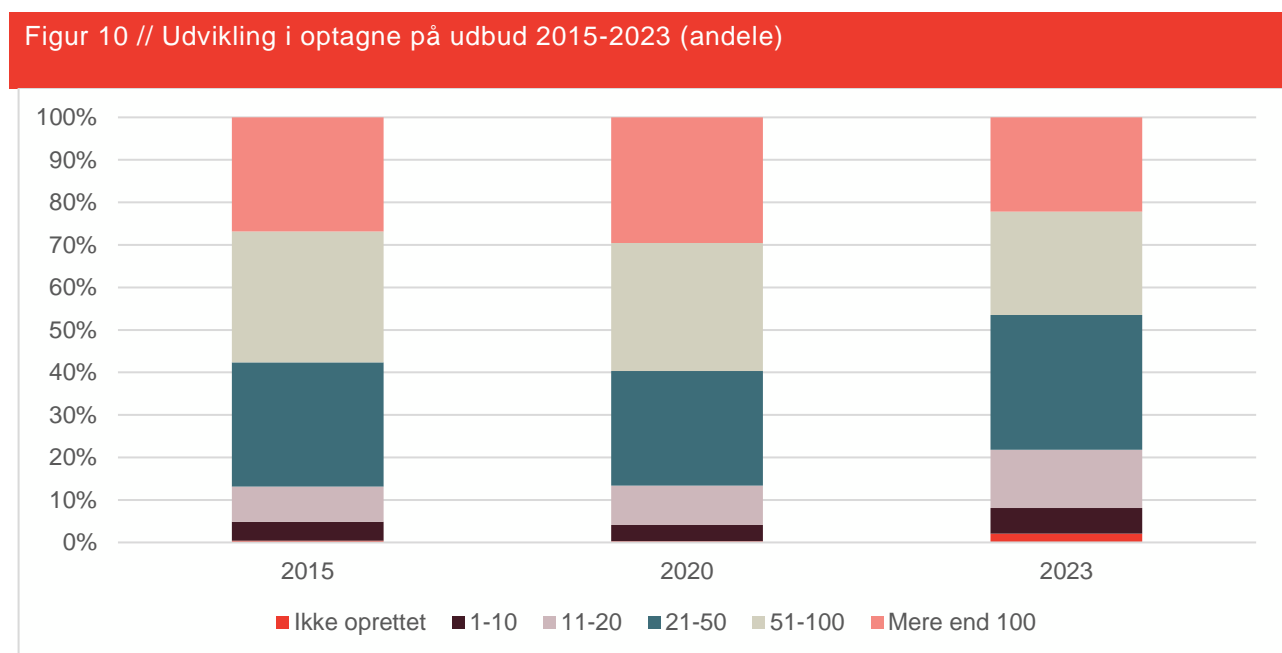
¹⁴ Her vil engelsksprogede udbud af en uddannelse, som også udbydes på dansk – fx computer science og datamatiker – tælle for ét udbud.

¹⁵ Det betyder, at vi i nogle tilfælde samler studerende indenfor samme udbud, som påbegynder uddannelsen forskudt – fx hhv. om sommeren og vinteren. Vi har også foretaget analyserne, hvor denne opdeling ikke er foretaget, og tendenserne er de samme. Se fx figur 20 i bilag .

¹⁶ Efteroptaget ligger dog ofte på niveau med antallet, der vælger at takke nej til en tilbudt studieplads. Enkelte år ligger efteroptaget endda lavere, som fx i 2022 ([UFM 2023](#)).

Anm.: Optagne er opgjort den 28. juli det pågældende år og er derfor ikke inklusive efteroptag. Det vil være op til den enkelte institution, hvor mange optagne det kræver, før man opretter et udbud.
Ikke oprettede udbud kan i princippet blive oprettet pga. et stort efteroptag. Det sker dog i realiteten meget sjældent.

Udviklingen i antallet af udbud med få studerende viser sig også ved, at andelen af udbud med ingen eller få optagne (ikke oprettet, 1-10 og 11-20 optagne) er øget fra under hver ottende i 2015 og 2020 til godt hver femte i 2023, jf. figur 10.

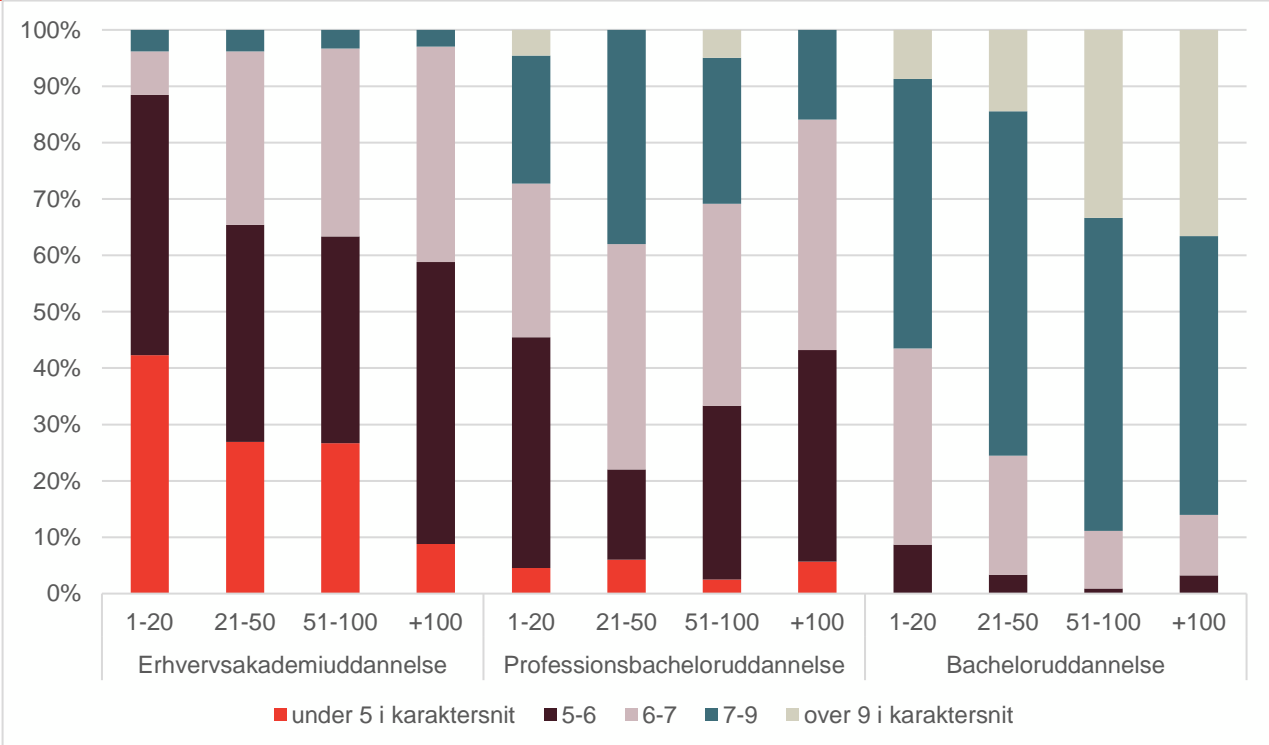
Kilde: [UFM 2015](#); [2020](#); [2023](#) (KOT)

Anm.: Optagne er opgjort den 28. juli det pågældende år og er derfor ikke inklusive efteroptag. Det vil være op til den enkelte institution, hvor mange optagne det kræver, før man opretter et udbud.
Ikke oprettede udbud kan i princippet blive oprettet pga. et stort efteroptag. Det sker dog i realiteten meget sjældent.

På alle uddannelsestyper er det udbud med 1-20 optagne, der har den største andel optagne med et karaktergennemsnit på maksimalt 6, jf. figur 11. Andelen er større på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser sammenlignet med bacheloruddannelser. Det er udelukkende på erhvervsakademi- og bacheloruddannelser, at andelen af optagne med et karaktergennemsnit på maksimalt 6 falder, jo flere optagne udbuddene har.

Dette mønster ses ikke på professionsbacheloruddannelserne. Det kan være et udtryk for, at der er forskel på, hvilke studerende de enkelte uddannelser optager. Fx ved vi, at en stor andel af studerende med svage faglige forudsætninger fx bliver optaget på uddannelser under det pædagogiske fagområde på professionsbacheloruddannelserne, hvilket dækker over lærer- og pædagoguddannelserne ([DEA 2022](#)). Disse uddannelser optager flere steder i landet mange studerende.

Figur 11 // Optagne med forskellige karaktergennemsnit fra gymnasiet fordelt på udbudsstørrelse, 2020 (andele)

Kilde: [UFM 2015; 2020; 2023](#) (KOT)

Anm.: Optagne er opgjort den 28. juli det pågældende år og er derfor ikke inklusive efteroptag. Det vil være op til den enkelte institution, hvor mange optagne det kræver, før man opretter et udbud. Udbud er inddelt i ovenstående intervaller, efter hvilke gennemsnitlige karakterer deres optagne studerende har. Det er det karaktergennemsnit, som er sagsbehandlet i forbindelse med KOT. De maritime og kunstneriske uddannelser indgår i de tre nævnte uddannelsesbetegnelser, alt efter deres indplacering i Danmarks Statistik. Der er ikke et karaktergennemsnit for ca. 10 pct. af udbuddene i 2020. Det skyldes hovedsageligt, at størstedelen af de optagne ikke har en gymnasial uddannelse på disse udbud (fx installatøruddannelsen). Derudover er der få udbud som antalmæssigt ligger under diskretionshensynet for at opgive et karaktergennemsnit. I tilfælde af at en af udbuddene, der er blevet lagt sammen, ikke har et karaktergennemsnit grundet diskretionering, er karaktergennemsnittet for det sammenlagte udbud kun vægtet ud fra uddannelses med et karaktergennemsnit. Antal optagne inkluderer stadig udbud uden karaktergennemsnit.

Flere små udbud af erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne - især udenfor de fire store uddannelsesbyer

Andelen af mindre udbud er især steget udenfor de fire uddannelsesbyer, hvor andelen af udbud med maksimalt tyve optagne¹⁷ udgør knap 35 pct. af det samlede antal udbud i 2023 mod ca. 20 pct. i 2015, jf. figur 12. I samme periode er andelen af udbud med maksimalt tyve optagne steget til knap 15 pct. af det samlede antal udbud i de fire store uddannelsesbyer fra godt 10 pct.

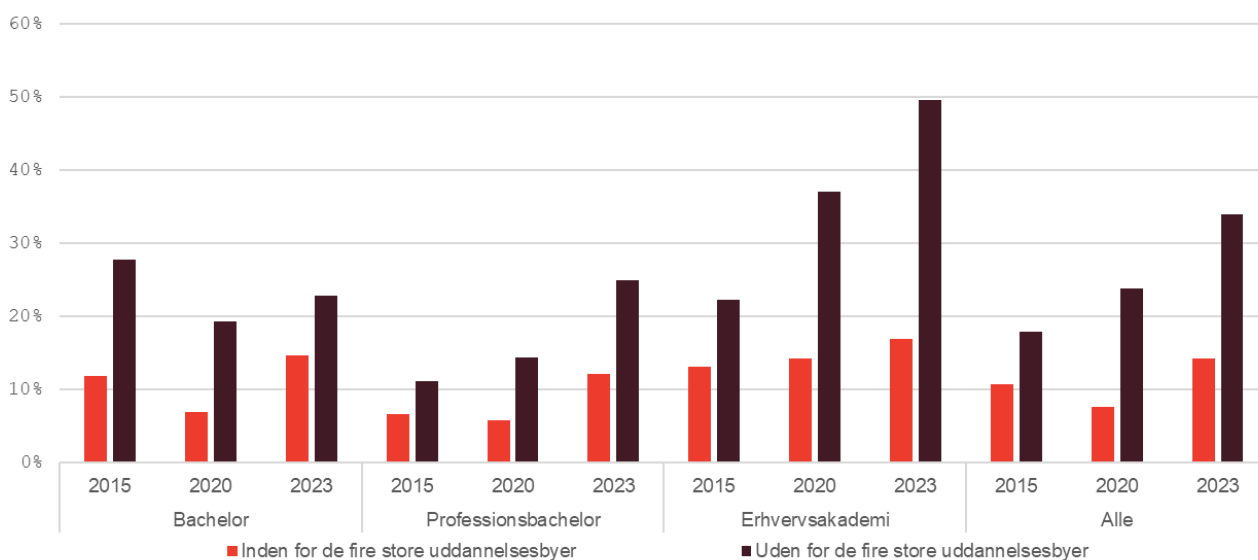
¹⁷¹⁷ I denne analyse har vi defineret grænsen for små udbud som op til 20 optagne. Tidligere har Kvalitetsudvalget anbefalet en minimumsgrænse på 30 studerende for alle uddannelser ([Information 2014b](#)).

Udenfor de fire store uddannelsesbyer udgør udbud med maksimalt tyve optagne halvdelen af det samlede udbud af erhvervsakademiuddannelser i 2023 mod ca. hver femte i 2015¹⁸. I de fire store uddannelsesbyer udgør udbud med maksimalt tyve optagne knap hver sjette af det samlede udbud af erhvervsakademiuddannelser i 2023 og ca. hver ottende i 2015.

Udbud med maksimalt tyve optagne udgør hhv. ca. 10 og 25 pct. af det samlede udbud af professionsbacheloruddannelser i og udenfor de fire store uddannelsesbyer i 2023. Til sammenligning var det i 2015 hhv. ca. 7 og 10 pct. af det samlede udbud af professionsbacheloruddannelser i og udenfor de fire store uddannelsesbyer, som maksimalt havde tyve optagne.

Andelen af bachelorudbud med op til 20 optagne i de fire store uddannelsesbyer er gået fra 12 pct. i 2015 til 15 pct. i 2023. Det svarer til en stigning på 8 udbud. Andelen af mindre bachelorudbud udenfor de fire store uddannelsesbyer er faldet fra knap 30 pct. i 2015 til godt 20 pct. i 2023. Der er dog tale om relativt få udbud. Antallet af mindre bachelorudbud udenfor de fire store uddannelsesbyer er faldet fra 10 i 2015 til 8 i 2023.

Figur 12 // Udviklingen i andel udbud med 0-20 optagne i og udenfor de fire store uddannelsesbyer fordelt på uddannelsestype, 2015-2023

Kilde: [UFM 2015](#); [2020](#); [2023](#) (KOT)

Anm.: Optagne er opgjort den 28. juli det pågældende år og er derfor ikke inklusive efteroptag. Det vil være op til den enkelte institution, hvor mange optagne det kræver, før man opretter et udbud.

De maritime og kunstneriske uddannelser indgår i de tre nævnte uddannelsesbetegnelser, alt efter deres indplacering i Danmarks Statistik.

Det er især på bacheloruddannelser indenfor humaniora og på det tekniske område på tværs af uddannelsesstyper, at der er flest mindre udbud med maksimalt tyve optagne. Antallet af mindre udbud af erhvervsakademiuddannelser indenfor det tekniske område er steget fra 22 i 2015 til 30 i 2023. Antallet af mindre udbud

¹⁸ Udviklingen kan især forklares af nedlukningen af de engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser, der særligt foregik mellem 2020 og 2023. Da optaget på den samme uddannelse i den samme kommune, uagtet om undervisningen foregår på dansk eller engelsk, lægges sammen i denne analyse, medfører dette færre udbud med under 20 optagne i 2015. Tendensen er dog den samme, selvom man opdeler uddannelser, der udbydes på forskellige sprog jf. figur 21 i bilag.

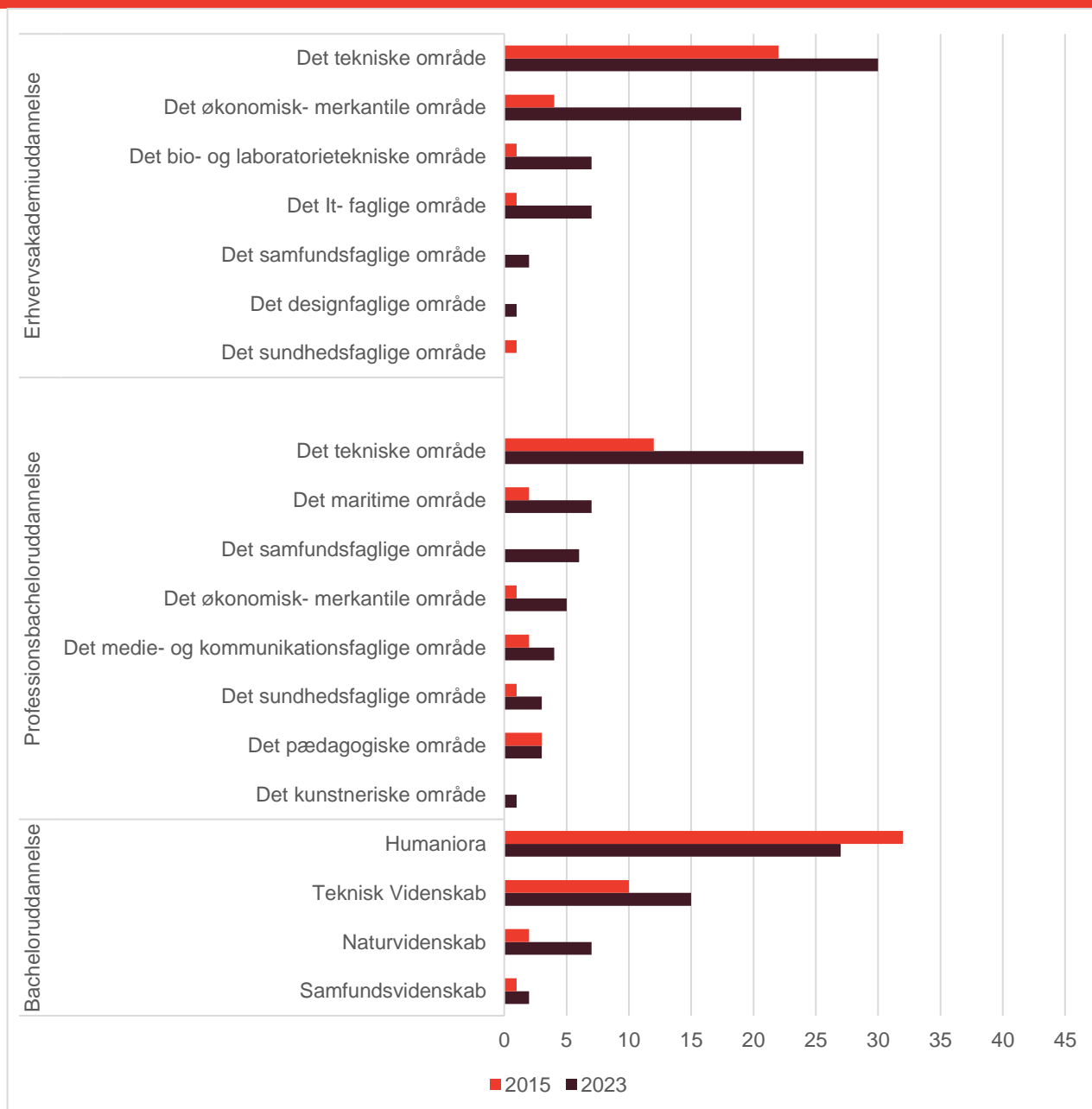
af tekniske professionsbacheloruddannelser er steget fra 12 i 2015 til 24 i 2023. Det er særligt mindre udbud af diplomingeniøruddannelser udenfor de fire store uddannelsesbyer, som er steget siden 2015. Mens det er udbud af erhvervsakademiuddannelser indenfor det tekniske område både i og udenfor de fire store uddannelsesbyer, som er steget i perioden (se figur 22 i bilaget).

Antallet af mindre udbud af erhvervsakademiuddannelser indenfor økonomisk-merkantile område og det bio- og laboratorietekniske område er steget fra hhv. 4 og 1 i 2015 til 19 og 7 i 2023. Det skyldes primært flere af disse udbud udenfor de fire store byer (se figur 22 i bilaget).

Udover på det tekniske område er antallet af mindre udbud indenfor det økonomisk-merkantile, det maritime og det samfundsfaglige område steget mest blandt professionsbacheloruddannelserne. Det skyldes på alle fagområder flere mindre udbud udenfor de fire store uddannelsesbyer (se bilag figur 22). De to sidstnævnte er gået fra 0-2 mindre udbud i 2015 til 6-7 mindre udbud i 2023 og primært i byer udenfor de fire store uddannelsesbyer. Fx er der fire udbud af både maskinmester- og skatuddannelsen med under 20 optagne i 2023, mens der var 0 i 2015.

På bacheloruddannelserne er der flest mindre udbud indenfor humaniora. Antallet af mindre udbud er dog faldet siden 2015. Antallet af mindre udbud indenfor humaniora er faldet i de fire store uddannelsesbyer, mens antallet af mindre udbud er det samme udenfor de fire store uddannelsesbyer (se bilag figur 22). Blandt de tekniske bacheloruddannelser er antallet af mindre udbud steget siden 2015. Der er kommet flere mindre civilingeniørudbud indenfor de fire store uddannelsesbyer, mens antallet af mindre udbud udenfor de fire store uddannelsesbyer er faldet.

Figur 13 // Udvikling i udbud med 0-20 optagne, 2015-2023 (antal)

Kilde: [UFM 2015](#); [2020](#); [2023](#) (KOT)

Anm.: Optagne er opgjort den 28. juli det pågældende år og er derfor ikke inklusive efteroptag. Det vil være op til den enkelte institution, hvor mange optagne det kræver, før man opretter et udbud. UFM's inddeling af fagområder er anvendt. Det er den samme inddeling, som ses på UddannelsesGuiden. De maritime og kunstneriske uddannelser indgår i de tre nævnte uddannelsesbetegnelser, alt efter deres indplacering i Danmarks Statistik.

En større andel ledige pladser på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne - især udenfor de fire store uddannelsesbyer

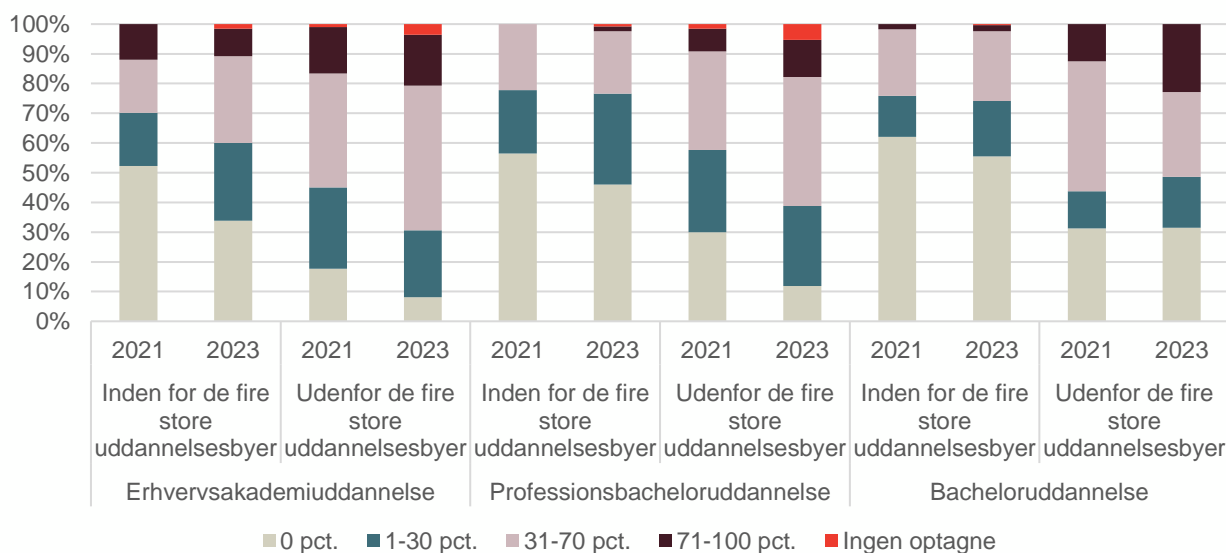
Udbuddene uden for de fire store uddannelsesbyer har i højere grad ledige pladser på tværs af uddannelses typerne, og forskellen er generelt steget fra 2021 til 2023¹⁹ med undtagelse af bacheloruddannelsesudbuddene.

På bacheloruddannelserne er andelen af udbud med over 30 pct. ledige pladser uændret inde for de fire store uddannelsesbyer fra 2021 til 2023, mens den som det eneste sted er faldet med 5 pct.-point uden for de store uddannelsesbyer. Samtidig er andelen af bacheloruddannelsesudbud med over 70 pct. ledige pladser dog steget med 10 pct. point uden for de store uddannelsesbyer.

Andelen af erhvervsakademiuddannelser med over 30 pct. ledige pladser er steget både inde og uden for de fire store uddannelsesbyer med hhv. 10 og 14 pct. point. Dette skyldes begge steder særligt en stigning i andelen af udbud med 31-70 pct. ledige pladser, mens andelen med over 70 pct. ledige pladser har været relativt konstant.

Andelen af professionsbachelorudbuddene inden for de fire store uddannelsesbyer, der har over 30 pct. ledige pladser, har været relativt konstant, mens den udenfor de store uddannelsesbyer er steget med 19 pct. point.

Figur 14 // Udviklingen i ledige pladser i og udenfor de fire store uddannelsesbyer fordelt på uddannelsesstype, 2021-2023 (andele)

Kilde: [UFM 2015; 2020; 2023](#) (KOT) og Uddannelses- og Forskningsstyrelsen

¹⁹ Antallet af studiepladser er opgjort af uddannelsesinstitutionerne og er dermed den kapacitet, de udbyder igennem KOT. De ledige pladser er således differencen mellem udbudte studiepladser og optag. Denne opgørelse findes kun for årene 2021-2023.

Anm.: Uddannelsesinstitutionerne melder hvert år til Den Koordinerede Tilmelding, hvor mange studiepladser i kvote 1 og kvote 2, de vil udbyde på deres uddannelsesudbud. Hvis de ved på forhånd, at de har plads til alle kvalificerede ansøgere, melder de, at udbuddet er uden pladsbegrænsning. Fra 2021 er institutionerne blevet bedt om også at indmelde en estimeret maksimumkapacitet på udbud uden pladsbegrænsning, således at det er muligt at se, hvor mange studiepladser, der er tilgængelige på videregående uddannelser (den indmeldte maksimumkapacitet er ikke bindende). Der kan udbydes ledige pladser på alle udbud, hvor ingen kvalificerede ansøgere er afvist pr. 28. juli. Det er institutionen selv, der beslutter, om man vil udbyde ledige pladser. Antallet af ledige pladser er opgjort, som antallet af udbudte pladser minus antal optagne. Nogle institutioner vælger ikke at udbyde ledige pladser, selvom de ikke har fyldt deres udbud op.

06

Litteraturliste

Litteraturliste

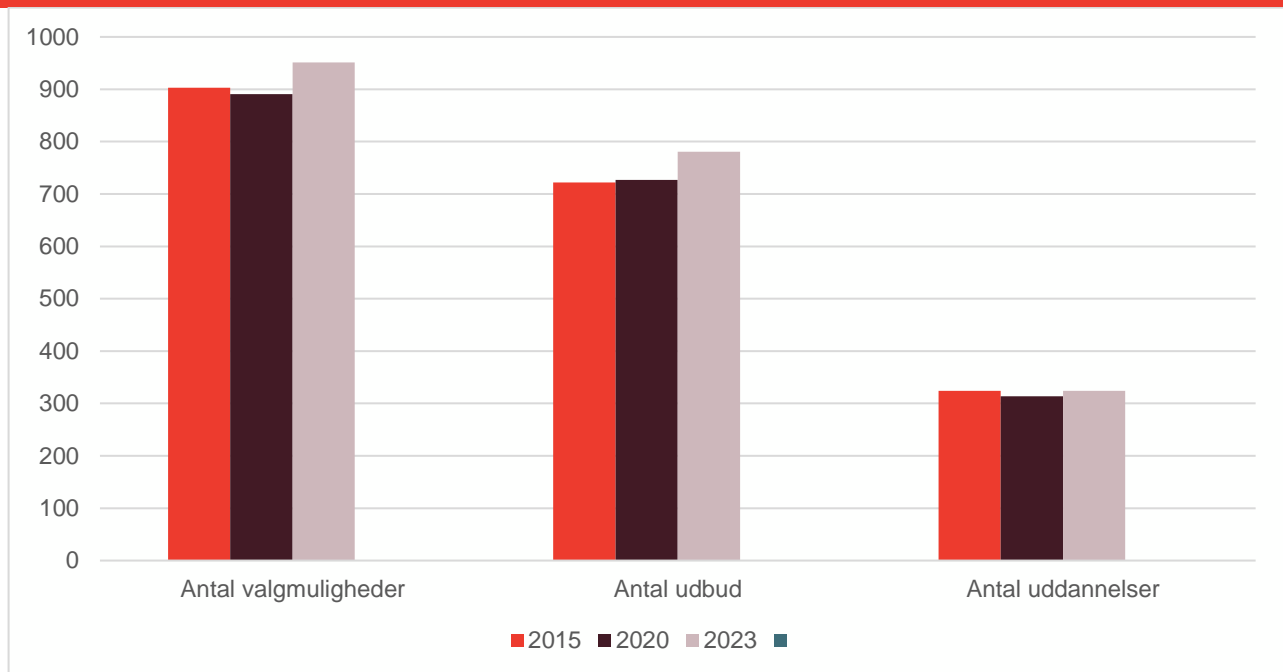
- [A4 Medier 2024](#): Minister undersøger opjustering af udkantstaxameter: Rektor kræver retfærdig fordeling
- [Danske Universiteter 2023](#): Humaniora til tiden: Anbefalinger og rapport fra Taskforce for fremtidens humaniora
- [DEA 2021](#): Debatindlæg i Berlingske: Danmark bør investere mere i uddannelse
- [DEA 2021b](#): Rapport: Unges uddannelsesvalg til videregående uddannelse
- [DEA 2022](#): Rapport: Et uddannelseslandskab i forandring
- [DR 2013](#): Morten Østergaard vil luge ud i uddannelsesjungle
- [DR 2015](#): 843 videregående uddannelser gør det svært for unge at vælge
- [DR 2015b](#): Minister om fag-jungle: Universiteter skal ikke spekulere i nye uddannelser
- [DR 2017](#): Unge kan vælge mellem 880 uddannelser
- [FT 2007](#): L 47 Forslag til lov om erhvervsakademier for videregående uddannelser
- [FT 2013](#): Rapport: Evaluering af erhvervsakademistrukturen, af Rambøll
- [Information 2014](#): Information lægger mig forkerte ord i munden
- [Information 2014b](#): Universiteter afviser at småfag er 'skrøbelige'
- [Regeringen 2018](#): Bedre balance II – statslige arbejdspladser tættere på borgere og virksomheder
- [TV Midtvest 2024](#): VIA vil lukke læreruddannelserne i Skive og Nr. Nisum
- [TV Midtvest 2024b](#): Begræder lukning: - Man skal huske, at hver lille skole kan noget særligt
- [TV2 2017](#): Pind: Flere uddannelser gør systemet uoverskueligt
- [UFM 2010](#); [2014](#): Søgning og optag på de videregående uddannelser
- [UFM 2015](#): Nye veje og høje mål: kvalitetsudvalgets samlede analyserapport
- [UFM 2021](#): Bedre muligheder for uddannelse i hele Danmark
- [UFM 2022](#): Bredt flertal enige om udmøntning af udflytningsaftale om videregående uddannelser
- [UFM 2023](#): Nye tal for efteroptagelsen 2022 offentliggjort
- [UFM 2023b](#): Aftale om rammerne for: Reform af universitetsuddannelserne i Danmark
- [UFM 2024](#): Udmøntning af engelsksprogede studiepladser i 2024
- [UFM 2015](#); [2020](#); [2023](#) (KOT): Søgning og optag på videregående uddannelser
- [euonline.dk](#): Oprettelse af Sundhedsadministrativ koordinator

07

Bilag

Bilag

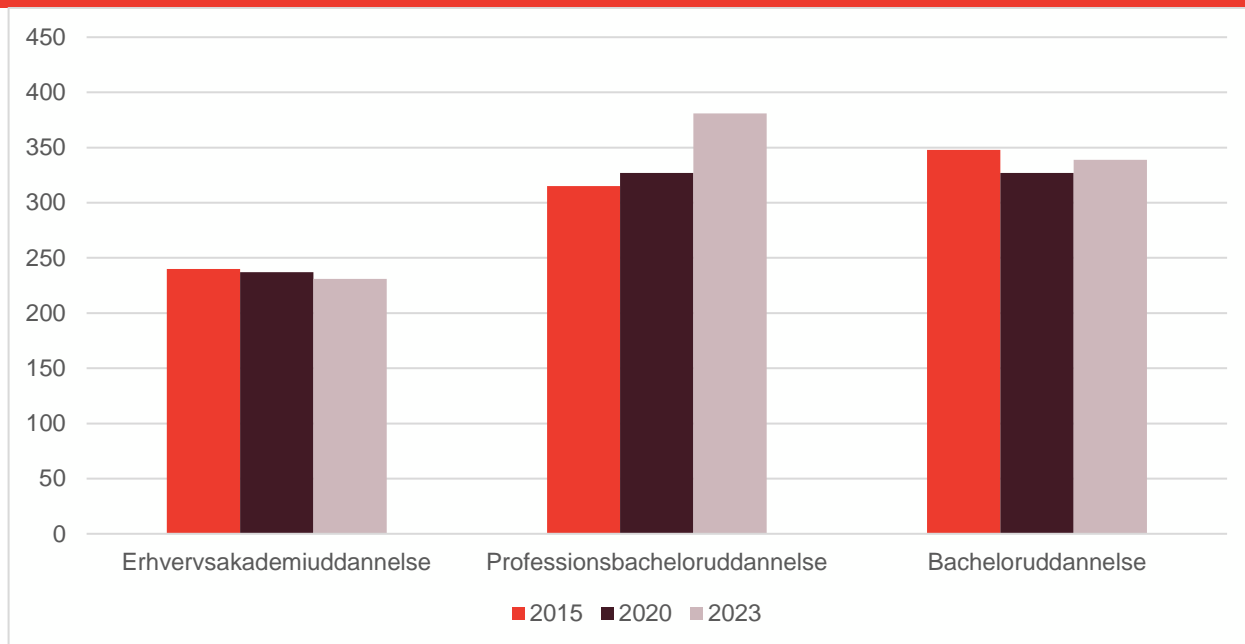
Figur 15 // Udvikling i antal valgmuligheder, udbud og uddannelser

Kilde: [UFM 2015](#); [2020](#); [2023](#) (KOT)

Anm.:

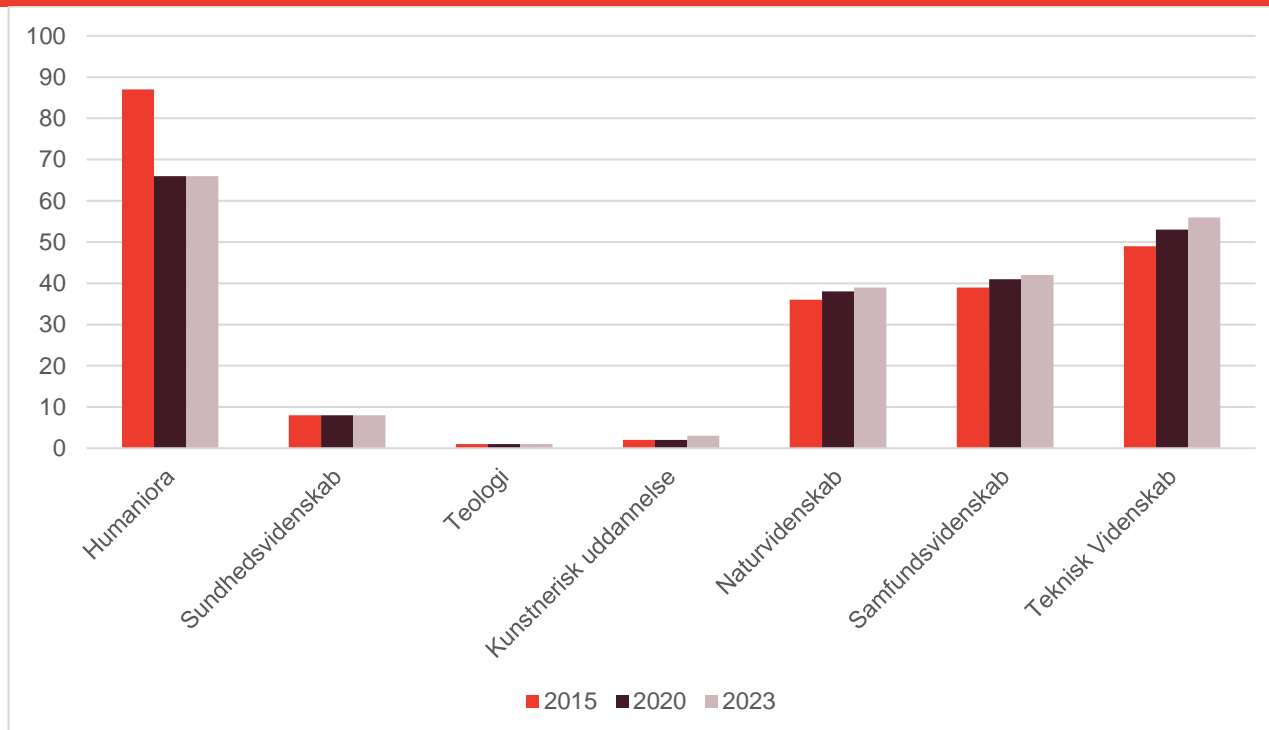
Figur 16 // Udvikling i antal udbudsmuligheder fordelt på uddannelsestyper

Kilde: [UFM 2015](#); [2020](#); [2023](#) (KOT)

Anm.:

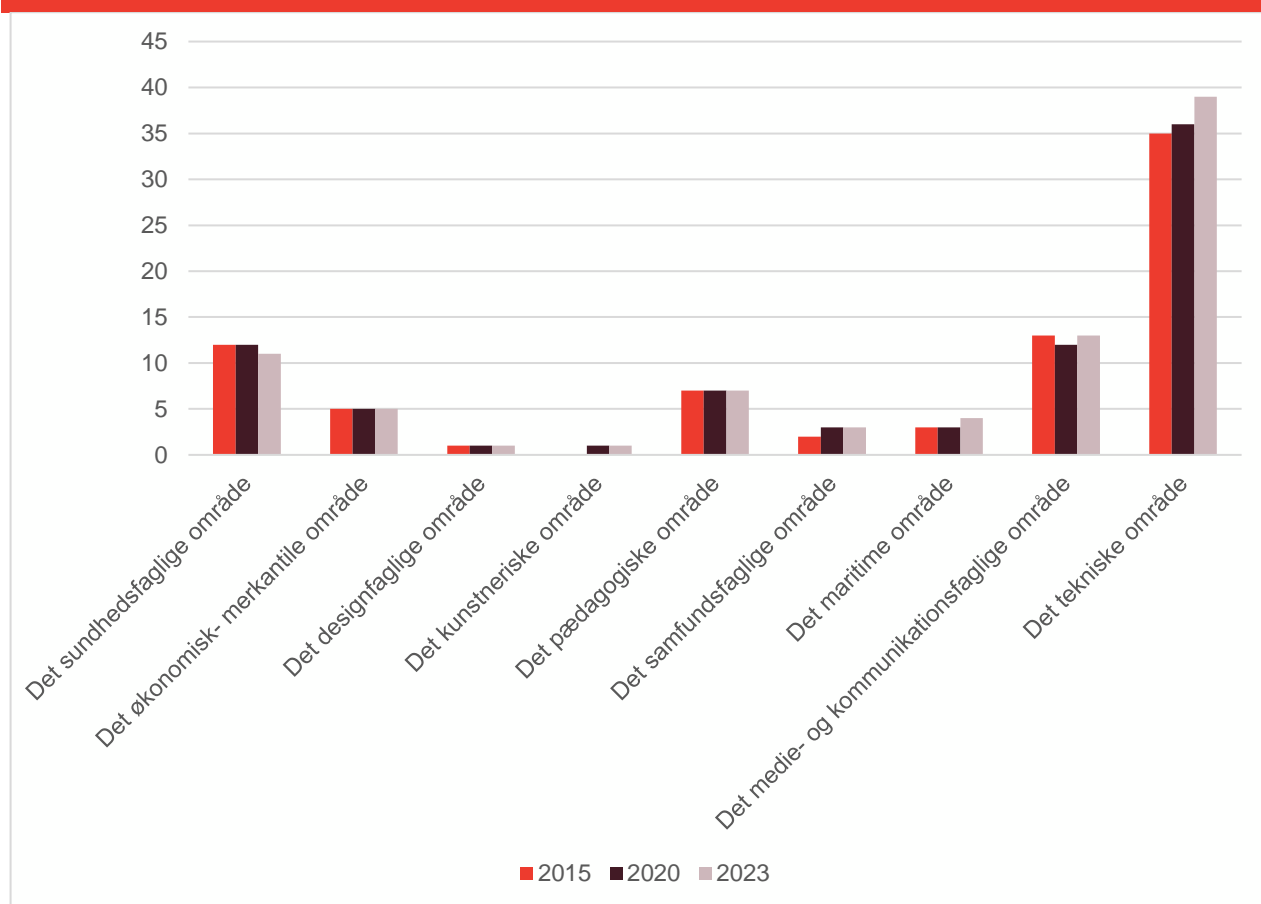
Figur 17 // Udvikling i antal bacheloruddannelser fra 2015 til 2023

Kilde: [UFM 2015](#); [2020](#); [2023](#) (KOT)

Anm.:

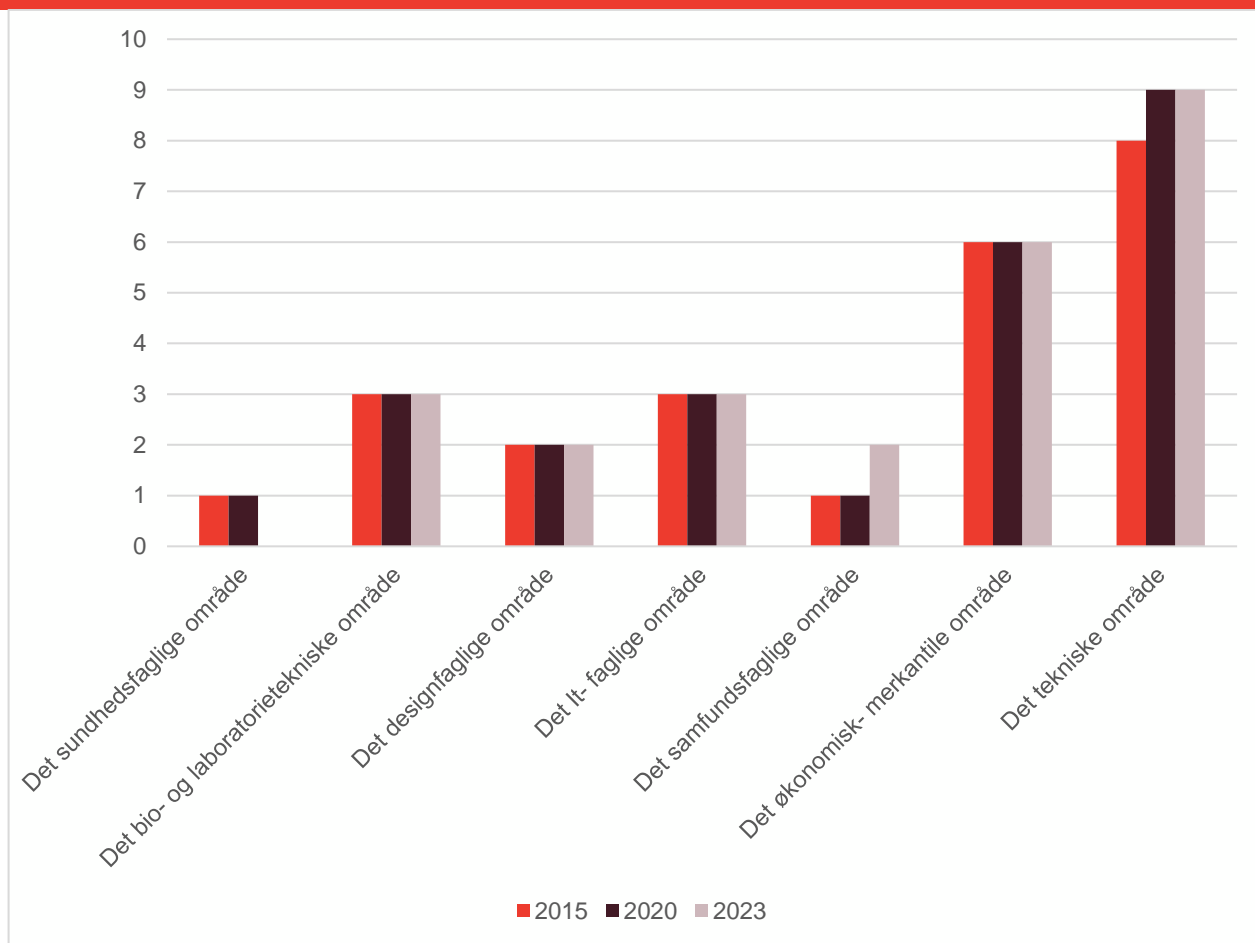
Figur 18 // Udvikling i antal professionsbacheloruddannelser fra 2015 til 2023

Kilde: [UFM 2015](#); [2020](#); [2023](#) (KOT)

Anm.:

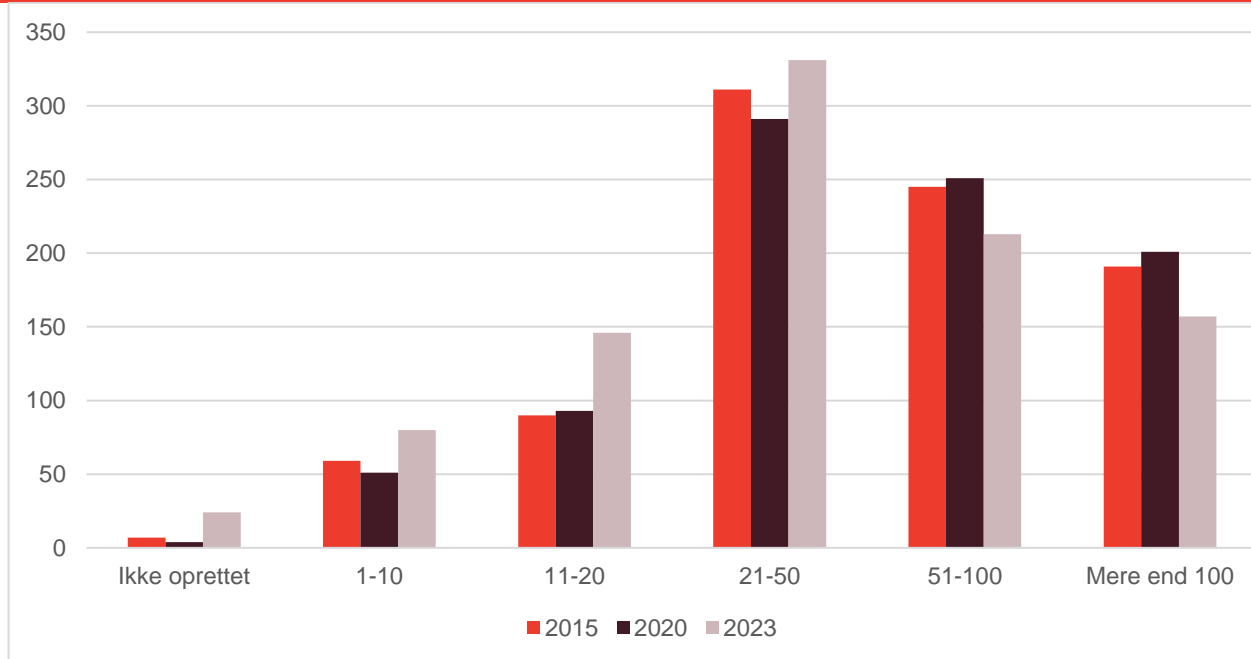
Figur 19 // Udvikling i antal erhvervsakademiuddannelser fra 2015 til 2023

Kilde: [UFM 2015](#); [2020](#); [2023](#) (KOT)

Anm.:

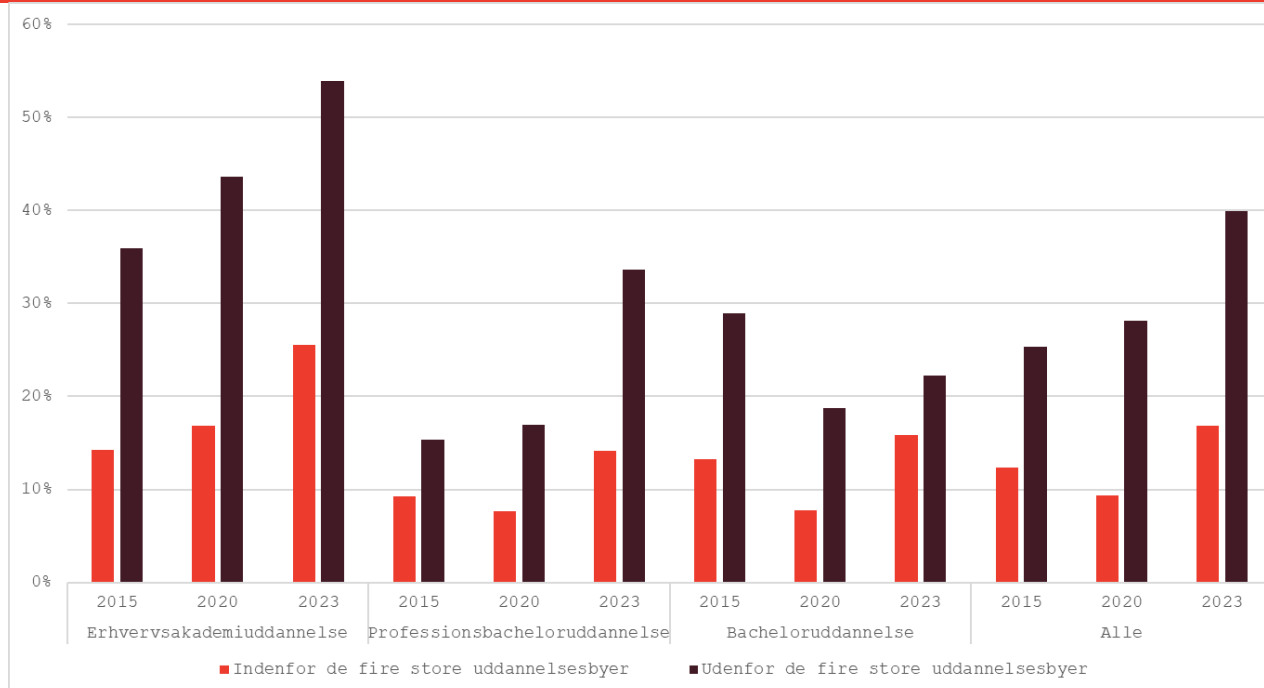
Figur 20 // Udvikling i optagne på valgmuligheder, 2015-2023 (antal)

Kilde: [UFM 2015](#); [2020](#); [2023](#) (KOT)

Anm.: Optagne er opgjort den 28. juli det pågældende år og er derfor ikke inklusive efteroptag. Det vil være op til den enkelte institution, hvor mange optagne det kræver, før man opretter et udbud.
Ikke oprettede udbud kan i princippet blive oprettet pga. et stort efteroptag. Det sker dog i realiteten meget sjældent.

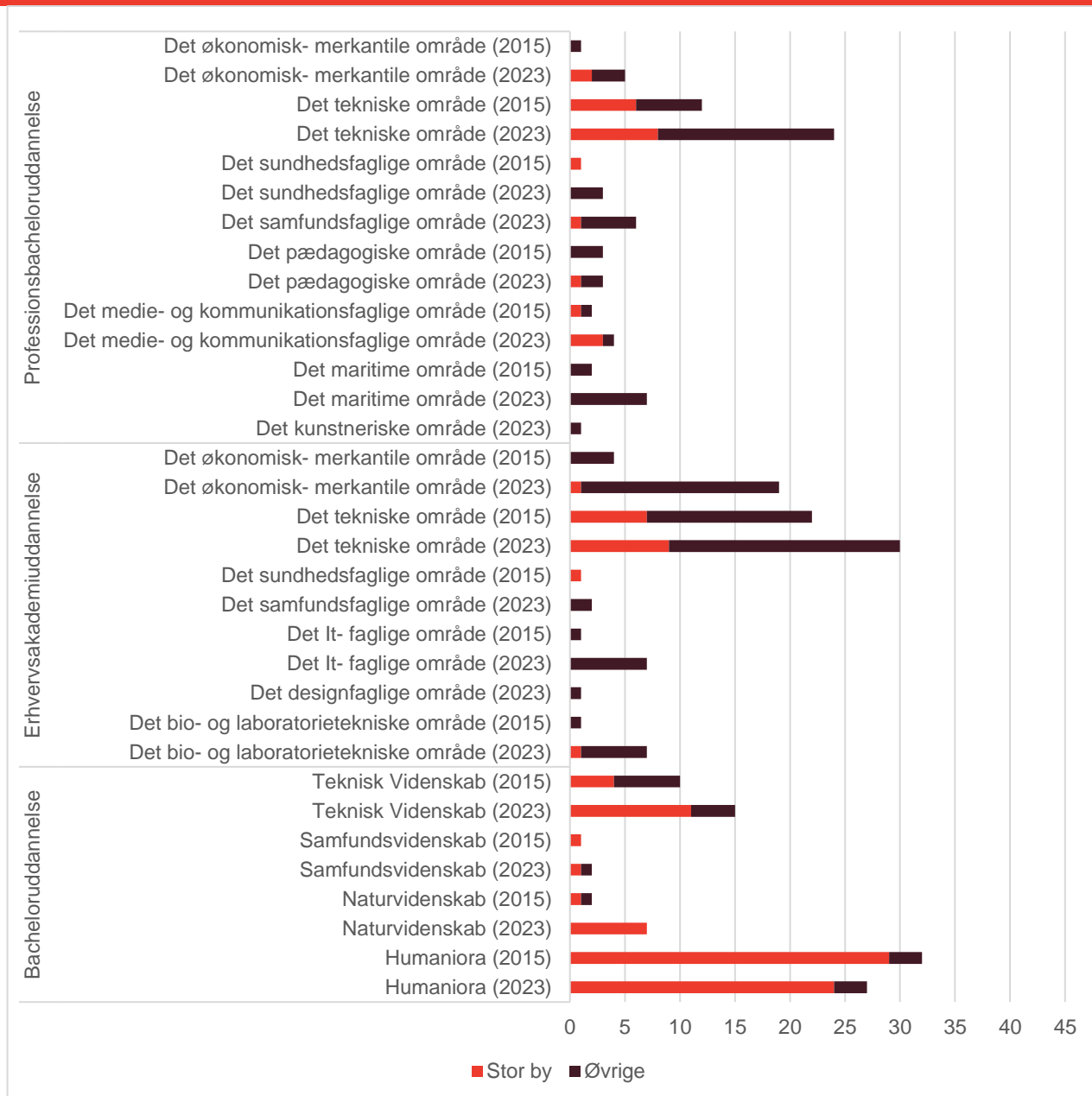
Figur 21 // Udviklingen i andel valgmuligheder med 0-20 optagne i og udenfor de fire store uddannelsesbyer fordelt på uddannelsestype, 2015-2023

Kilde: [UFM 2015](#); [2020](#); [2023](#) (KOT)

Anm.: Optagne er opgjort den 28. juli det pågældende år og er derfor ikke inklusive efteroptag. Det vil være op til den enkelte institution, hvor mange optagne det kræver, før man opretter et udbud.
 De maritime og kunstneriske uddannelser indgår i de tre nævnte uddannelsesbetegnelser, alt efter deres indplacering i Danmarks Statistik.

Figur 22 // Udvikling i udbud med 0-20 optagne i og udenfor fire store uddannelsesbyer 2015-2023

Kilde: [UFM 2015](#); [2020](#); [2023](#) (KOT)

Anm.: Optagne er opgjort den 28. juli det pågældende år og er derfor ikke inklusive efteroptag. Det vil være op til den enkelte institution, hvor mange optagne det kræver, før man opretter et udbud.

Tabel 1 // Top-10 over professionsbachelorudbud i 2023

Place-ring	Uddannelsesnavn	Antal
1	Pædagog	25
2	Sygeplejerske	23
3	Folkeskolelærer	17
4	Socialrådgiver	13
5	Maskinmester	11
6	Fysioterapeut	10
7	Professionsbachelor i Finans	9
7	Bygningskonstruktør	9
7	Diplomingeniør, maskinteknik	9
8	Ergoterapeut	8
9	Bioanalytiker	7
10	Offentlig administration	6

Tabel 2 // Top-5 over bachelorudbud i 2023

Place-ring	Uddannelsesnavn	Antal
1	Erhvervsøkonomi, HA almen	9
2	Jura	5
3	Matematik	4
3	Datalogi	4
3	Medicin	4
3	Samfundsfag	4
3	Biologi	4
3	Kemi	4
3	Økonomi	4
3	Erhvervsøkonomi-erhvervsret, HA (jur.)	4
3	matematik og økonomi	4
3	Fysik	4
3	Psykologi	4
3	Historie	4
3	international virksomhedskommunikation	4
3	Idræt	4
4	Religion studier/videnskab	3
4	Musik/musikvidenskab	3
4	Tysk	3
4	Engelsk	3
4	Filosofi	3
4	Dansk/nordisk	3
4	Folkesundhedsvidenskab	3
4	Statskundskab	3
4	Arkitekt	3
4	Teknisk videnskab (civilingeniør) Kemi og teknologi	3
5	Odontologi (tandlæge)	2
5	Teknisk videnskab (civilingeniør) By-, energi- og miljøplanlægning	2
5	Sociologi	2
5	Teknisk videnskab (civilingeniør) Kemi og bioteknologi	2
5	Teknisk videnskab (civilingeniør) Energi	2
5	Teknisk videnskab (civilingeniør) Maskinteknik	2

5	Informationsvidenskab	2
5	Teknisk videnskab (civilingeniør) Software	2
5	Datavidenskab	2
5	Teknologiantropologi	2
5	Teknisk videnskab (civilingeniør) Elektronik	2
5	Fransk	2
5	Designer	2
5	Antropologi	2
5	Indien- og sydasiestudier	2
5	Geografi og geoinformatik	2
5	Farmaci	2
5	Geologi og geoscience	2
5	spansk	2
5	Medialogi	2
5	Teknisk videnskab (civilingeniør) Bioteknologi	2
5	Asienstudier (japanstudier)	2
5	Teknisk videnskab (civilingeniør) Computerteknologi	2
5	Medicinalkemi	2
5	Teknisk videnskab (civilingeniør) Elektroteknologi	2
5	Medievidenskab	2
5	Teknisk videnskab (civilingeniør) Fysik og teknologi	2
5	Asienstudier (kinastudier)	2
5	Nanoscience	2
5	Klassisk arkæologi	2
5	Teknisk videnskab (civilingeniør) Robotteknologi	2
5	Kommunikation og digitale medier	2
5	Teknisk videnskab (civilingeniør) Software Engineering	2
5	Østeuropastudier	2
5	Teologi	2
5	Landinspektør	2
5	Uddannelsesvidenskab	2
5	Lingvistik	2
5	Litteraturvidenskab	2
5	Kunsthistorie	2
5	Østeuropastudier	2
5	Teologi	2
5	Landinspektør	2
5	Uddannelsesvidenskab	2
5	Lingvistik	2
5	Litteraturvidenskab	2
5	Kunsthistorie	2

Tabel 3 // Top-10 over erhvervsakademiudbud i 2023

Place- ring	Uddannelsesnavn	Antal
1	Markedsføringsøkonom	16
1	Finansøkonom	16

2	Datamatiker	14
2	Serviceøkonom	14
3	Multimediedesigner	13
4	Produktionsteknolog	11
5	Sundhedsadministrativ koordinator	10
6	Handelsøkonom	9
6	Installatør	9
7	Laborant	8
8	Financial controller	6
8	Automationsteknolog	6
8	It-teknolog	6
9	Energiteknolog	5
10	Designteknolog	4
10	Procesteknolog	4
10	Byggekoordinator	4
10	Administrationsøkonom	4
10	Logistikøkonom	4

DEA

Tænk tanken DEA
Fiolstræde 44
1171 København K
www.dea.nu